Onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit Nijmegen

VOX

nummer 11 / jaargang 13 / 27 juni 2013

ZOMERSPECIAL

F#CK DE CRISIS!

wees geen speelbal

Daar gaan we dan

naar het ouderlijk sanatorium -
goed bed, veel groentes en

naar oude vrienden die daar ook
naartoe komen - hun nieuwe poloshirts
uittrekken en in het gras gaan zitten om hun
oude te aaien en Sophie te noemen

daar waar het broertje opeens liever
bij meisjeshockey gaat kijken

Maar waar verder zelfs de draaimolen
stilstaat

En dat is misschien net
zoals de zomer hier

Dit is het laatste gedicht van Linda van der Pol in haar functie als campusdichter.
Volgend jaar wordt ze opgevolgd door Irene Schoenmacker.

het GEDICHT

VOX NR. 11 06/2013 INHOUD

P.8 **/ ACHTERGROND /**
Een sollicitatiebrief schrijven is niet genoeg

P.18 **/ PROFIEL /**
Mikhail Katsnelson, man van formules en poëzie

P.26 **/ ONDERZOEK /**
Tips: hoe kom ik op een briljant idee?

P.36 **/ PORTRETTEN /**
'Wij halen geen jubileum'

P.40 **/ INZICHT /**
Maak van de crisis geen persoonlijke crisis!

EN VERDER / P.2 **/ GEDICHT /** P.5 **/ OVER DE SCHUTTING /** P.8 **/ ILLUSTRATIE /** P.14 **/ COLUMN PH-NEUTRAAL /** P.15 **/ ILLUSTRATIE 2 /** P.16 **/ STUDENTENMOESTUIN /** P.24 **/ ILLUSTRATIE 3 /** P. 35 **/ ILLUSTRATIE 4 /** P.44 **/ CULTUUR /** P.46 **/ VOX CAMPUS**

'GOEDEMIDDAG, U SPREEKT MET FABIAN DE VOGEL, VAN HET **LEVEN IS EEN FEESTJE** UITVAART-VERZEKERINGEN'
P.31 **/ LITERAIR VERHAAL**

Foto cover: Dick van Aalst

REDACTIONEEL

PIZZA HUT

Van mijn eerste werkgever kreeg ik een uniform: zwarte bandplooi-broek en dito pet. 'Pizza Hut', stond erop. Omdat de vreettent zich middenin de hal van het centraal station bevond, werd ik gezien door lekker veel bekenden. "Hé, werk jij hier tegenwoordig?" Mijn weken in de Pizza Hut – we schrijven 1999 – waren heel leerzaam. Niet omdat ik toen ik vertrok een oven kon bedienen (ik zou daarna nooit meer koken), maar omdat het me opeens zo duidelijk werd: Ik Moest Leuk Werk. Als kersverse drs. in de culturele antropologie lagen de banen voor mij toen ook al niet voor het oprapen. Dus schreef ik dertig brieven, nodigde ik mezelf op de koffie uit bij journalisten (die me zeiden dat ik nóóit werk zou vinden in hun branche), deed ik een onbetaalde stage en tekende ik uiteindelijk voor een leerwerktraject bij een krant. Bingo. Binnen. Twee jaar later mocht ik voor een reportage naar Tanzania.
De moraal van dit verhaal? Dezelfde als die van deze *Vox*-zomerspecial. Leg je niet neer bij de crisis, doe het anders!

Annemarie Haverkamp
hoofdredacteur *Vox*

www.facebook.com/voxweb.nl
@voxnieuws

55

Nijmegen organiseerde dit jaar het 55ste Groot Nederlands Studenten Kampioenschap (GNSK). Vijftienhonderd sportende studenten deden op 7, 8 en 9 juni de campus aan en bekampten elkaar een weekend lang op allerlei sportdisciplines. De Nijmeegse teams bezorgden het thuispubliek een mooi feestje: ze wonnen het algemeen klassement met een ruime voorsprong op nummer twee, Utrecht. Bart Kroese, psychologiestudent en voorzitter van de organiserende commissie, had alles onder controle en kijkt tevreden terug op het evenement. "Er is serieus gesport, maar ook serieus gedronken", lachte hij op de finaledag.

DIT WAS **MIJN WERK**

VOLGENS PAUL VAN DEN BROEK

Het mag economische crisis zijn, dit is geen reden bij de pakken neer te zitten. Dit *Leitmotiv* van de zomer-*Vox* werpt me terug naar de jaren tachtig, toen ik precies in het midden van dat decennium als kersvers afgestudeerde zelf aan de poorten van de arbeidsmarkt rammelde. Vergeefs voorlopig, net als de 'verloren generatie' van nu. Inderdaad, ik zat niet bij de pakken neer, wat toen overigens een stuk eenvoudiger was gezien de ruimhartige vergoedingen die een werkzoekende met groot gemak kon opstrijken. Officieel heette dat een uitkering, maar menigeen zag het als basisloon, want weliswaar werden de handen niet vuil gemaakt aan een 'echte baan', maar druk was iedereen. Was het niet met kraken, dan wel met een eigen bedrijfje of met andere manieren om de wereld een stukje vrolijker te maken.
Valt er inspiratie te putten uit die vorige crisis? Ik zeg: de Bond tegen het Arbeidsethos. Ik heb een blauwe maandag met die in 1982 opgerichte bond geflirt, aangetrokken door hun actiepunt om loon en reguliere arbeid uit elkaar te trekken. Verplicht zijn te werken om een – al dan niet schamel – salaris op te mogen strijken, is gezien de wel erg afgeslankte uitkeringsfabriek van tegenwoordig een nog steeds actueel thema. De wederopgestane Bond kan er een mooi punt van maken: hoe het ethos van nu – noodgedwongen gericht op die 'echte' banen – weer om te buigen naar al wat leuk is in het leven. Goed, al dertig jaar genietend van het inkomen uit een 'echte' baan heb ik makkelijk praten. Maar ook voor mij schuilt de belangrijkste les in mijn regelmatige verzuchting: "Het is maar werk." Relativeer en put genoegen uit al die andere mooie taken, een des te urgentere oproep in een tijd dat we moeten buurtwerken, mantelzorgen en anderszins geacht worden onze naasten en anderen in de wereld te ondersteunen.
Terug naar de Bond tegen het Arbeidsethos. Hulde voor wie de wereld opkalefatert, kinderen grootbrengt, actievoert, zijn geest scherpt, tuinen schoffelt, ouders verzorgt of boten telt langs de Waal (nuttigen zijn er genoeg). Maar van de wind kan niemand leven, dus laten we ook een ander spandoek van toen uit de kast halen. "Wij eisen een basisloon." Die jaren tachtig waren zo gek nog niet.

GETWEET

Anne Jacobsen @AnneInArts 2m
Potverdriedubbeltjes! Mijn beste en laatste hoop op een voor mij relevante functie is zojuist vervlogen. Nu is het tijd voor de prostitutie.

BOVEN HET **MAAIVELD**

Ricky van Oers

Een minister die de conclusies van je proefschrift verkiest 'niet te delen' en je onderzoek tussen de regels door afdoet als verouderd. Dan moet je als promovendus stevig in je schoenen staan. Rechtssociologe Ricky van Oers staat stevig in haar schoenen. Haar onderzoek is zorgvuldig en goed uitgevoerd, de data zijn wel degelijk actueel en de uitkomsten kloppen, zegt ze stellig. Van Oers: "De minister probeert mijn conclusies onder het tapijt te vegen, maar gebruikt hierbij onjuiste argumenten. Dat lijkt een tendens; politici weigeren te luisteren naar wetenschappelijk onderzoek."
Uit het promotieonderzoek blijkt dat integratietoetsen voor kwetsbare groepen een averechts effect hebben. Getraumatiseerde vluchtelingen, analfabeten en ouderen kunnen de test nooit halen. Dat maakt de integratiemaatregel tot een selectiemaatregel. Van Oers laat het er niet bij zitten. Ze gaat een mail sturen naar Sadet Karabulut, het SP-kamerlid dat Lodewijk Asscher, minister van Sociale Zaken, vroeg te reageren op Van Oers' dissertatie. "Ik ga haar wijzen op de onjuistheden en onvolledigheden in de brief die Asscher naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. In de hoop dat ze hem nader aan de tand voelt."

OUD NIEUWS

VOOR NIEUW NIEUWS: GA NAAR **VOXWEB.NL**

PROTEST!
Eindexamengedoe. Gepasseerd station, zou je zeggen, op een universitaire campus. Toch ontstond er consternatie over het examen Nederlands. Voor een keur aan hoogleraren en onderzoekers was na het lezen van de examenvragen de maat vol: dat moet anders. Daarom stuurden ze een petitie naar de Tweede Kamer. “Nadenken wordt in het eindexamen Nederlands niet beloond”, zegt Peter-Arno Coppen, hoogleraar Algemene Cultuurwetenschappen. “Nu zijn leerlingen vooral bezig met het toepassen van trucjes om de (meerkeuze)vragen te beantwoorden.”

JAARLIJKSE SPORTDAG OP DE CAMPUS
Nog voor de slingers zijn opgeruimd en de borrelnoten uit het tapijt zijn gepeuterd blikte *Vox* terug op de lustrumviering. De voornaamste punten uit onze officieuze evaluatie? Heel degelijk, goed georganiseerd, over het algemeen geslaagd. De verbeterpunten? Het mag wel wat meer gedurfd. En we willen jaarlijks een sportdag. Een officiële evaluatie volgde en sneed min of meer dezelfde punten aan. Goed nieuws: die sportdag lijkt er te gaan komen.

MONOPOLY IN DE BINNENSTAD
Politiek geograaf Henk van Houtum onderzocht samen met *De Gelderlander* van wie het vastgoed in de binnenstad nu eigenlijk is. Er blijkt een heus Monopolyspel te worden gespeeld in Nijmegen, waar zes vastgoedmagnaten de dienst uitmaken. De grote spelers bezitten samen het leeuwendeel van de panden in de Broerstraat, Molenstraat, Plein 1944 en aan de singels.

TEENSLIPPERS: WEL OF NIET?
Slippers op de campus? En hoe kort mag zo’n zomerrokje eigenlijk zijn? Een eerste rondgang over de campus leert ons dat de student zich bewust is van wat hij aantrekt en de badkleding thuis laat. Slechts af en toe komen er teenslippers voorbij. De meeste vrouwelijke studenten dragen op warme dagen rokjes, de mannen kiezen voor de korte broek. Student Evert-Jan half juni: “Morgen wordt het 36 graden, dan moet ik er niet aan denken om een lange broek aan te doen.”

ANTON FRANKEN NAAR UTRECHT
Anton Franken, vice-voorzitter van het college van bestuur, vertrekt , na vijfeneenhalf jaar Nijmegen, naar de Hogeschool Utrecht. Waarom deze stap? “In Utrecht kan ik me gaan bezighouden met onderzoek en valorisatie, daar heeft altijd mijn hart gelegen. Zo’n kans die nu voorbijkomt wil ik grijpen.”

OVER DE **SCHUTTING**

Waar andere hoger onderwijsmedia zoal over schrijven

Waar gaat je collegegeld naartoe? Op die simpele vraag probeert het Tilburgse *Univers* een antwoord te krijgen. Probeert, want dat blijkt niet zo makkelijk te zijn. Allereerst omdat het moeilijk is een duidelijk onderscheid te maken tussen onderwijs en onderzoek. Ook hanteren de verschillende Tilburgse faculteiten blijkbaar verschillende manieren om hun begroting weer te geven. Tot slot gaven medewerkers niet thuis; interviews werden plots afgezegd, sommigen wilden alleen anoniem reageren.
Univers krijgt uiteindelijk het volgende boven water: de Tilburgse universiteit krijgt 23 miljoen rechtstreeks via het collegegeld binnen. Daarnaast ontvangt de universiteit 108 miljoen van het Rijk. Van die 131 miljoen gaat 55 miljoen naar zaken als huisvesting, ICT en een post met de generieke term ‘services’. Uiteindelijk komt 67 miljoen bij de faculteiten terecht, waarvan 29,4 miljoen direct aan onderwijs te relateren is.
De Utrechtse collega’s van *DUB* kwamen deze maand met een themanummer. Het thema? Duurzaamheid. Goed dat iemand daar eindelijk eens over schrijft, duurzaamheid, daar hoor je anders nooit over. Leuk is het onderzoekje naar het eetgedrag van studenten. Duurzaam leven vinden ze belangrijk, maar dat mag niet ten koste gaan van het lapje vlees. Ruim 90 procent eet minimaal één of twee keer per week vlees, het leeuwendeel vaker. De hufters.
Resource, het tweewekelijkse blad uit Wageningen, kwam eind mei met een interessant artikel over de greep die de universiteit heeft op de stad. Het Ministerie van Landbouw steunde de universiteit en bleef grond opkopen voor gebouwen en proefstations. Op een gegeven moment was een kwart van alle grond in Wageningen eigendom van het Rijk. “Het grondbeleid was in feite in handen van de minister”, vertelt publicist Leo Klep. Dat leidde er toe dat overal in de stad wel een stukje universiteit zat. Klep: “Een paar keer per dag zag je horden studenten die zich per fiets verplaatsten.” Die tijd is – helaas? – ook voorbij. De Wageningse universiteit is inmiddels grotendeels gevestigd op een campus aan de noordrand van het stadje.

INSPIRERENDE BOEKEN

Jelko Arts is student Nederlandse taal en cultuur en redacteur bij literair tijdschrift Op Ruwe Planken.

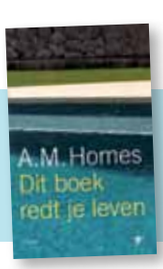

Arts’ tip: *Dit boek redt je leven* (2006) van A.M. Holmes. “Ik las deze roman in 2006 en vond hem toen vooral saai: een dertiger maakt rare dingen mee en hij klaagt erover. Zeur niet, dacht ik als vijftienjarige. Nu vind ik het een prachtboek. Over alles twijfelen en dan je leven omgooien, omdat je opeens inziet dat alles waaraan je gewend was heel vreemd is.”

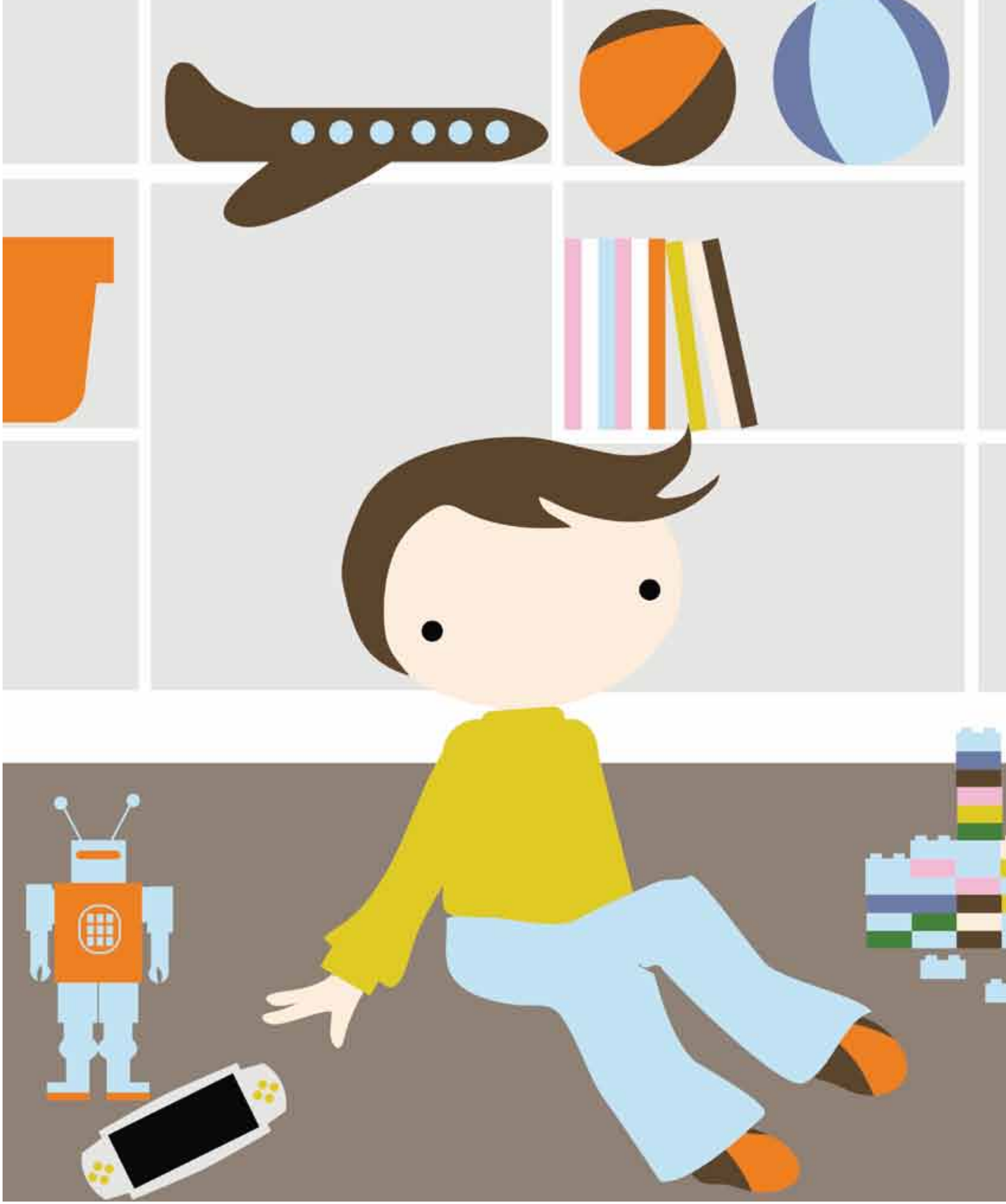

DE BRAINWAVE VAN... **MARJOLEIN PIJNAPPELS**

"Ik tekende niet zo vaak mensen. Tot ik gevraagd werd om lesmateriaal voor het basisonderwijs te illustreren. De afbeeldingen moesten kinderen aanspreken. Mijn 'mensen' heb ik opgebouwd uit geometrische vormen, als een soort Lego. In 2010 ben ik parttime gaan illustreren; de andere helft werkte ik als medewerker kennistransfer bij een onderzoeksinstituut. Begin dit jaar ben ik fulltime voor mezelf begonnen. In een iets strakkere vorm gebruik ik dezelfde poppetjes nog steeds; ik ben een beetje verliefd op ze en ze zijn herkenbaar geworden voor mijn stijl."

INSPIRATIE

INSPIRATIE, DAAR DRAAIT HET ALLEMAAL OM IN EEN CREATIEF BEROEP. *VOX* VRAAGT HAAR ILLUSTRATOREN: WELK IDEE BRACHT JOU VERDER?

Marjolein Pijnappels (31, Studio Lakmoes) studeerde biologie in Nijmegen. Ze werkte enige tijd als onderzoeker in Wageningen maar kwam erachter dat ze liever kennis overdroeg dan maakte. Zo belandde ze in de communicatie. Nu brengt ze kennis over via illustraties. Haar opdrachtgevers: onderwijsinstellingen en magazines, waaronder *Vox*.

DOE HET

WANT BRIEVEN SCHRIJVEN HEEFT

De diepste economische crisis sinds de jaren tachtig? Of een tijd die volop nieuwe kansen biedt? Allebei, maar weet dit maar eens te verbinden. *Vox* gaat op zoek naar studenten die nieuwe initiatieven bedenken om aan het werk te komen. "Van wachten op de zoveelste afwijzingsbrief word je in elk geval niet vrolijker."

Tekst: Paul van den Broek en Bregje Cobussen / **Foto:** Dick van Aalst

ANDERS!

TOCH GEEN ZIN

GABRIËLLE VAN GEFFEN:
'IK GELOOF ER HEILIG
IN DAT IK DIE
DROOMBAAN VIND'

HET **WERKLOOS-HEIDSCIJFER** ONDER JONGE ALUMNI LOOPT RAP OP

Op woensdag 8 februari 2012 zit Galina van der Weert met negen studiegenoten in de aula om haar diploma in ontvangst te nemen. Het is haar tweede getuigschrift. In 2009 was ze al afgestudeerd in de psychologie en vanaf nu mag ze zich ook gediplomeerd bestuurskundige noemen. De stemming is hoopvol. Sinds drie maanden heeft ze een baan voor tien uur in de week bij een bureau voor studiebegeleiding in Den Bosch. Tijdelijk werk weliswaar, maar verrassend snel geregeld: binnen een maand nadat ze in november 2011 haar scriptie had ingeleverd, kon ze in Den Bosch aan de slag. “Dat gaf me wel vertrouwen. Toen ik dat tweede papiertje in handen had, dacht ik alleen maar: kom maar op. Ik had nog geen enkele reden om me zorgen te maken.” Vol vertrouwen begint ze aan haar eerste brieven. “Als je ze níet schrijft, gebeurt er in elk geval niks. Wie de loterij wil winnen moet een lot kopen.”

Beroering

Galina studeert af in een tijd dat de arbeidsmarkt in beroering is en ook hoogopgeleiden niet langer zo maar een voet tussen de deur krijgen. Het werkloosheidscijfer onder jonge alumni loopt rap op. Was in 2010 nog 5,1 procent van de jonge alumni werkloos, in 2012 is dat al opgelopen tot 10,7. Met name in de alfahoek is de situatie beroerd: twee jaar na afstuderen heeft bijna een op de vier letterenalumni nog geen werk. Ook de faculteit waar Galina haar tweede bul haalde (management) blijft niet gespaard: hier loopt in twee jaar tijd het aandeel werkzoekenden op van 5 tot 15 procent. En wie al een baan vindt, krijgt steeds vaker een tijdelijk contract op een baan onder academisch niveau. Een splintertje goed nieuws is dat Nijmeegse alumni het net iets beter doen dan de gemiddelde hoogopgeleide in Nederland: het scheelt een procentje.

‘DOE IETS WAT JE LEUK VINDT’

“Griekse en Latijnse taal en cultuur is niet echt een studie met goede arbeidsperspectieven, tenzij je het onderwijs in wilt, maar dat wil ik niet. Aan het einde van dit jaar studeer ik af. Dan moet ik op zoek naar een baan. In september ga ik eerst nog naar Yale, voor de laatste vakken van mijn master. Ik wil eens kijken of zo’n Amerikaanse universiteit iets voor me is, misschien wil ik wel blijven om te promoveren. Nogal ambitieus, ja. Ik ben bepaald niet de enige die aast op zo’n plek, maar wie weet. Ik heb hard gewerkt naast mijn studie. Ik zat in de universitaire studentenraad, deed het Honours Programma en zat in veel commissies. Gewoon, omdat ik het leuk vond om te doen. En uiteindelijk gaat het er in een sollicitatiegesprek ook om dat je een mooi verhaal kunt maken van alle dingen die je tot dan toe hebt gedaan. Ik vind dat jongeren zich te veel zorgen maken over hun arbeidsperspectief. Het gaat om de vraag of we iets kunnen gaan doen wat we leuk vinden. Dat leerde ik van de decaan van mijn middelbare school. Ik zat in de vierde toen ik een profiel moest kiezen. Ik koos voor de sociale richting. Na een tijdje begon ik te twijfelen: ik was ook goed in natuur- en scheikunde. Moest ik daar niet voor kiezen, zodat ik naar een technische universiteit zou kunnen gaan? Dan had ik tenminste de garantie op een succesvolle carrière. ‘Prima’, zei mijn decaan en hij gaf me de brochures van alle technische universiteiten. ‘Omcirkel de studies die je leuk lijken.’ Ik omcirkelde er een: de meest culturele van allemaal. Toen snapte ik: ik moet doen wat ik leuk vind.

Ik raak gestrest van het belang dat in deze maatschappij wordt gehecht aan succes. Succes is toch meer dan carrière maken en stappen zetten op een denkbeeldige ladder naar meer verantwoordelijkheid en een hoger salaris? Je zou succes moeten afmeten aan hoe gelukkig je bent in je werk.
Zo bekeken hoef ik me geen zorgen te maken. Als ik geen plek krijg aan Yale, dan vind ik wel een positie aan een andere universiteit. Of ik loop tegen een andere baan aan. Of ik ontdek een andere manier om geld te verdienen: met schrijven of lezingen geven. Daar ben ik de laatste tijd veel mee bezig en dat vind ik prachtig om te doen.”

Niek Janssen (22) is student Griekse en Latijnse taal en cultuur. Aan het einde van dit jaar studeert hij af.

NIEK JANSSEN: ‘SUCCES MOET JE AFMETEN AAN HOE GELUKKIG JE BENT IN JE WERK’

Een verhaal als dit kan twee kanten op. Je kunt op zoek gaan naar mensen die de malaise haarfijn kunnen uittekenen met allerhande analyses van Nederlandse en Europese onderzoeksinstanties. En dan krijg je koppen als deze: ‘Jeugdwerkloosheid meest urgente sociale probleem in Europa.’ (Rapport van de Europese Commissie in 2011). Of deze: ‘Waarschuwing voor verloren generatie.’ (Met als bron de International Labor Organization, die in mei 2012 sombert over de oplopende werkloosheid onder de jeugd, des te erger omdat die tot 2016 zal aanhouden.) Het Europees onderzoeksinstituut OECD doet er nóg een schepje bovenop en roept op tot ‘investeringen in de jeugd’. Ook de cijferaars van het CBS (‘Jeugdwerkloosheid stijgt in 2013 naar 16 procent’) en het Sociaal Cultureel Planbureau doen een duit in het zakje. Het SCP noteert in 2013 een toename van het aantal flexibele werkers, ook onder mensen die al langer op de arbeidsmarkt zijn.

Met dank aan de Europese Commissie, het OECD, het ILO, het CBS en het SCP, maar we laten de stapels rapporten voor wat ze zijn. Wat we wel doen is achterhalen wat er precies aan de hand is en wat jong afgestudeerden kunnen doen om op een veranderende arbeidsmarkt hun plek te veroveren. De zoektocht brengt ons bij een arbeidsmarktdeskundige die de contouren schetst van een nieuwe wereld, RU-alumnus Marjolein ten Hoonte, directeur Arbeidsmarkt van Randstad. Haar credo: benut de crisis! “We moeten deze kans grijpen om echte aanpassingen te realiseren in de arbeidsmarkt.”

In het eerste jaar na afstuderen ziet het leven van Galina er nog wolkeloos uit. Ze draait haar uren bij de begeleidingsdienst in Den Bosch en woont weer bij haar ouders, want als afgestudeerde moest ze haar studentenwoning van de SSHN afgeven aan een nieuwkomer. Veel brieven schrijft ze nog niet, zo’n tien in het eerste jaar, ook omdat ze vindt dat ze na zeven jaar studeren wel wat rust heeft verdiend. De tien afwijzende reacties zijn gelijkluidend: mooi cv, prachtig profiel, maar er zijn nu eenmaal kandidaten met méér ervaring.

Galina doet navraag na elke afwijzende reactie, wat ze iedereen kan aanbevelen. Zo krijgt ze bij de een te horen dat ze ‘te weinig persoonlijkheid’ heeft getoond, bij een ander dat ze gezien de functie ‘een te weinig stads uiterlijk’ toont. “Ik heb toen doorgevraagd en kreeg te horen dat ik mijn haren bijvoorbeeld eens knalrood zou kunnen kleuren. Maar dat heb ik niet gedaan. Je moet goed luisteren naar de aanbevelingen, maar wel doen wat bij je past.”

In de zomer van 2012 geniet ze een baantje in Frankrijk, waarna ze zichzelf een plechtige belofte doet: “Over een jaar moet ik ergens binnen zijn.” Wat niet gebeurt. Haar aanvankelijke strategie – brieven

‘IK BEN BEGONNEN MET FREELANCEN’

“Best eng om nu de arbeidsmarkt op te moeten. Per jaar studeren duizenden studenten af in de psychologie en vacatures zijn er nauwelijks. Ik heb nu twee baantjes: ik werk drie dagen per week als onderzoeksassistent en twee dagen als psycholoog op een werkervaringsplek. Nog niet ideaal dus, maar dit is toch niet slecht; veel vrienden die het afgelopen jaar zijn afgestudeerd hebben helemaal geen werk.

Ik zoek wel naar een betaalde baan als psycholoog, maar niet op de conventionele manier. Ik schrijf zelden een sollicitatiebrief. Het heeft geen zin. Ik heb veel gedaan naast mijn studie – ik deed het Honours Programma, zat in de facultaire studentenraad en werkte als vrijwilliger met kinderen met autisme – maar van vrienden met net zulke cv’s hoor ik dat ze afwijzing na afwijzing krijgen. Het is steeds weer van: ‘Tussen de driehonderd sollicitanten waren er die meer ervaring hebben dan jij.’ Frustrerend.

In april ging ik naar een lezing over een onderwerp in mijn vakgebied. Na afloop heb ik de spreker gevraagd of ik een dagje met hem mee mocht lopen. Het mocht. Ik heb een fantastische dag gehad. Hij vertelde dat de instelling waarvoor hij werkt het afgelopen jaar meer dan tweehonderd open sollicitaties had ontvangen, maar dat hij zich mij zou herinneren als er eens een opening was. Ik zal hem binnenkort mailen dat het boek dat hij me aanraadde interessant was.

Ik maak regelmatig een praatje met mensen binnen het vakgebied. Vorige week nog: de secretaresse van een instelling waar ik werk, vertelde me dat een collega ziek was. Ik bood aan om in haar plaats te notuleren bij een vergadering. Een psycholoog vertelde tijdens die bijeenkomst over een nieuwe behandelmethode. Na afloop vroeg ik daarnaar. Nu mag ik een keer meekijken. De meeste mensen zijn trots op hun werk en vinden het leuk als anderen daar belangstelling voor hebben. Daar maak ik dankbaar gebruik van.

Ik ben ervan overtuigd dat ik het snelst een baan als psycholoog heb door proactief te zijn. Dus ben ik onlangs begonnen met freelancen, zodoende werk ik nu met mensen met obesitas. Ik ga naar lezingen, wil een cursus volgen en ga werkgroepen geven. Ik geloof er heilig in dat als ik mezelf maar op een originele manier blijf presenteren, ik vanzelf een keer die droombaan als psycholoog vind.”

Gabriëlle van Geffen (24) ontving in april haar bul in de psychologie. Nu zoekt ze een baan als psycholoog.

Kees ’t Hart is vanaf september Writer in Residence aan de masteropleiding letterkunde.

’t Harts tip: *Je moet je leven veranderen* (2011) van Peter Sloterdijk. “Ik las kort geleden *Je moet je leven veranderen* van de Duitse filosoof Peter Sloterdijk. Prachtig boek. Hij vergelijkt filosofen en goeroes met voetbaltrainers die hun spelers beter willen laten voetballen. Erg inspirerend en ik heb hard gelachen.”

GALINA VAN DER WEERT:
'ALS JE NIET SCHRIJFT GEBEURT ER IN ELK GEVAL NIKS. WIE DE LOTERIJ WIL WINNEN, MOET EEN LOT KOPEN'

'BENUT JE **NETWERKEN**, ZE ZIJN GROTER DAN JE DENKT'

schrijven – werkt niet. "Heel veel mensen doen het en je zit de hele tijd maar achter je computer." Een eyeopener is een gesprek met een wethouder die ze tegen het lijf loopt en die haar een nieuwe les leert: 'Benut je netwerken, ze zijn groter dan je denkt.' Galina voegt de daad bij het woord en vindt via haar voormalige stagebegeleider een baantje. "Niet meteen een echte baan, wel een project. Je dóet in elk geval iets. Als je alleen brieven schrijft, maak je je afhankelijk van iemand anders die jou moet kiezen."

Nederland in beweging

Zoals Galina van der Weert niet rustig wacht op haar gedroomde baan, zo reageert Marjolein ten Hoonte niet passief op de ontwikkelingen binnen de arbeidsmarkt. De directeur Arbeidsmarkt Randstad, met 17 miljard euro omzet de tweede uitzender ter wereld, roert zich in het debat over de nieuwe arbeidsverhoudingen, een toekomstbeeld dat tornt aan allerlei regels die diep verankerd zitten in de Nederlandse cultuur. De werkelijkheid is immers nog anders: veelal vaste contracten, dichtgetimmerde cao's en regelingen rond pensioen en hypotheek die mensen vastpinnen op de plek waar ze zitten. "De verzorgingsstaat is prachtig, maar de schaduwkant is haar dempende werking. Mensen moeten in beweging komen. De tijd dat iemand dertig jaar bij een baas op kantoor zit, ligt achter ons."

Het sleutelwoord van Ten Hoonte is flexibilisering. Aan werkgeverskant moet een nieuw aanbod komen van flexibele contracten, in ruil waarvoor werknemers in hun werk meer vrijheid krijgen voor scholing en ontplooiing. "Ze moeten hun competenties immers op peil houden met het oog op hun volgende werkkring." De onzekerheid ligt op de loer, maar een keuze is er niet, vindt Ten Hoonte. Het afbreken van de vertrouwde structuren doet natuurlijk stof opwaaien, maar daar moeten we volgens haar doorheen. "Dat vinden we griezelig. We lijken iets weg te gooien. Maar als je er neutraal naar kijkt, weet je dat dit de meest veilige weg is, omdat je leert zelf te reageren op een veranderende omgeving."

Het stof kan alleen neerdalen als de omgeving waarin mensen werken zich aanpast. Zodat je tussen twee banen in rustig op adem kunt komen zonder afstraffing van een lage uitkering. Zodat een periode van werkloosheid niet direct een enorme aanslag doet op het inkomen. "Zo zou er een ander type werkloosheidsuitkering moeten komen, eentje die je niet langer afstraft als je in je loopbaan een stap terug wilt doen." Ten Hoonte roept iedereen op mee te doen om Nederland te innoveren. "Zodat we met elkaar arrangementen kunnen creëren waardoor veel meer mensen aan het werk kunnen komen."

Galina van der Weert doet mee. Het laatste zetje dat haar in stelling brengt is een krantenartikel in maart dit jaar, over de topsalarissen en bonussen van de hoogste bestuurders in Nederland, die soms twintig keer meer verdienen dan de mindere goden in het bedrijf. Galina maakt zich enorm boos. "Met het totale salaris van zo'n topbestuurder kun je tien jaar lang tien mensen aan het werk houden", roept ze aan de ontbijttafel tegen haar vriend. Inmiddels woont ze samen in Nijmegen, met haar partner die wel een baan heeft. Het nadeel voor haar is de afhankelijkheid

voor na

HOE WORD IK EEN NIEUW MENS DEZE ZOMER? *VOX* GEEFT TIPS. WANT VERANDEREN, WEET JE, HEB JE ECHT ZELF IN DE HAND.

BOUW EEN WATERTANK IN OEGANDA

Je hoort er niet zo veel meer over: studenten die in een gammele jeep door ontwikkelingslanden hobbelen om onderwijs te geven in een lemen hut. Maar het kan nog steeds! Be More is een Nijmeegse organisatie die jaarlijks negenhonderd vrijwilligers (niet alleen studenten) de wereld in stuurt. Volgens medewerker Kim van Broekhoven is deelnemen aan een project van Be More "een ervaring die je altijd bijblijft". Deze zomer gaan zeven Radboudstudenten een maand lang op pad: werken in een medische kliniek of watertanks bouwen in Oeganda, huiswerkles geven aan kinderen in een Zuid-Afrikaans opvangtehuis of gehandicapte kinderen begeleiden op de Filipijnen. Dat de studenten anders terugkomen dan ze vertrokken, is een feit: "Zij waarderen alles wat we hier in Nederland hebben opeens veel sterker", aldus Van Broekhoven. "Dat komt door het besef dat er mensen op de wereld zijn die het slechter hebben." Daarnaast is het leerzaam om te moeten samenwerken met andere vrijwilligers – heel anders dan bier drinken met je voorspelbare kameraden op een stampvol Spaans strand – en verandert de onderdompeling in een andere cultuur je kijk op de wereld. De winst van meegaan met een vrijwilligersproject in een uithoek van de wereld is dus vooral 'persoonlijke groei'. En misschien zie je de crisis in Nederland een stuk zonniger als je eenmaal weer thuis de Afrikaanse klei van je schoenen stampt!

www.be-more.nl

COLUMN

PH-neutraal

PH-neutraal is **docent** en **onderzoeker** aan de Radboud Universiteit.

Playboy

Lekker, zo'n themanummer over solliciteren als je baan op de tocht staat. Want solliciteren is heus niet alleen voor afstuderende studenten, ook de gedwongen herintreder op de arbeidsmarkt zal eraan moeten geloven. En al te veel ervaring heb ik er niet mee, dus ik hou mijn hart vast, mocht het zo ver komen. Ik weet ook niet of mijn bescheiden ervaring als banenbedelaar mij verder zal helpen. Ik ben nogal curieus aan mijn baan gekomen, namelijk. Middenin de vorige economische crisis, begin jaren negentig, betrad ik de arbeidsmarkt – zonder het te weten. Ik bezocht een vriend op de universiteit, die zijn vervangende dienstplicht (die bestond toen nog, jongens en meisjes!) in de wetenschap vervulde. Tot mijn stomme verbazing was mijn doctoraalscriptie (ja, ook het doctoraal bestond nog!) door een wat overmoedige uitgever vercommercialiseerd en vol trots ging ik mijn vriend mijn eerste heuse boek laten zien. Daarbij liet ik – geen idee hoe ik erbij kwam – de vraag vallen of er misschien aio-plaatsen op het instituut te vergeven waren. Niet dus, maar er kwam wel per onmiddellijk een gewone onderzoekersfunctie open.

Voor de vorm schreef ik nog een brief aan de betreffende hoogleraar, bij wie ik een jaar eerder een vooral gezellig mondeling tentamen had gedaan. Opgeroepen op gesprek begroette hij mij met de prijswinnende woorden "ik hoopte al dat jij het was" en ik was binnen, temeer omdat er geen andere kandidaten voor deze nog niet geadverteerde vacature waren en de statutair verplichte sollicitatiecommissie door de prof niet bijster serieus werd genomen. Zo werkte dat toen nog. Dacht ik zo op de meest wonderlijke wijze de wetenschap in te zijn gerommeld, het kon, op hetzelfde instituut, nog veel gekker. Mijn 'sollicitatiegesprek' vond in ieder geval nog plaats op de universiteit. Een iets eerder aangenomen collega bleek zich te hebben moeten vervoegen in een Brabants dorpscafé alwaar dezelfde hoogleraar recipieerde. Belangrijkste vraag die hem gesteld werd was of hij weleens de *Playboy* las. Het bevestigende antwoord maakt hem en mij alweer meer dan twintig jaar tot collega's. Maar of deze ervaring ons ook aan een volgende functie helpt?

'NIEMAND KAN HET **ALLEEN**'

van zijn portemonnee. "Een rotsituatie. Alleen dit al motiveert me om aan de slag te gaan."

Van haar moeder heeft Galina geleerd dat boosheid een emotie is waar je niks mee kunt. "Behalve als je er iets mee doet", voegt Galina daar zelf aan toe. Ze gaat te rade in haar netwerk om een reactie te formuleren, en al pratende komt ze erachter dat een opinieartikel te mager is. Er zitten fundamentele rotte plekken in de arbeidsmarkt. Uit dit besef wordt de 'Vakbond voor Werkzoekenden' geboren.

Starters op de arbeidsmarkt stuiten op grote problemen, aldus Galina. Zij wijst op de eis van de uitkeringsinstantie UWV, dat iedereen na zes maanden uitkering elke baan moet aanpakken, ongeacht de reistijd. "Dat betekent dat ik alleen al om te solliciteren 34 euro aan reiskosten moet betalen voor een gesprek in Amsterdam. En er is niemand die dat vergoedt." Op een schamele uitkering van 200 euro per maand hakt zo'n bedrag erin, zegt Galina.

"Bedrijven willen voor een dubbeltje op de eerste rang zitten", motiveert Galina een van de drijfveren van de vakbond. Ze somt op: voor menig startersfunctie vragen ze vijf jaar ervaring, het eisenpakket voor starters is onrealistisch hoog en de arbeidsvoorwaarden zijn vaak nadelig. "Er zijn functies waar je veel voor moet reizen, waar geen reiskostenvergoeding tegenover staat."

De 'vakbond voor werkzoekenden' is een werktitel. Galina denkt dat 'platform' beter klinkt dan 'vakbond'. Met de vakbond willen we niet geassocieerd worden, zegt ze. Haar kritiek op de bonden: ze houden de arbeidsmarkt op slot door te vechten voor lopende vaste contracten en door hun verzet tegen de ontslagversoepeling. "Ik ken veel mensen die na drie tijdelijke contracten eruit moeten terwijl het werk er wel is. Maar dan moeten ze op een vast contract en dat wil de werkgever niet. Het wordt tijd voor een grotere variatie aan contractvormen."

Niet alleen

Marjolein ten Hoonte: "De veranderingen die we nodig hebben ontstaan niet achter de tekentafels in Den Haag. Die vinden plaats in de kleinste cel: in het bedrijf, tussen werkgever en werknemer, op school tussen leerling en docent." En dus ook in een vakbondslokaaltje in Nijmegen. "Niemand kan het alleen", zegt Ten Hoonte. "Er dreigt een individualisering omdat iedereen voor zijn eigen hachje opkomt, maar om tot verandering te komen moet je het samen doen. Moet je nieuwe netwerken vormen."

Woensdagavond 19 juni 2013 is het zover: twintig mensen zijn bijeen in een zaaltje van een wijkcentrum in Nijmegen-West om het startschot te geven voor de 'Vakbond voor Werkzoekenden'. Voor Galina van der Weert valt een last van haar schouders: de eerste stap is gezet. Plannen worden gesmeed voor eerste activiteiten. Het idee om de topsalarissen aan te pakken met een venijnig opinieartikel in een landelijke krant staat weer op de agenda. "Er gebeurt in elk geval iets. We kunnen nu gaan werken aan een aanvalsplan", zegt Galina. De belofte is om via Facebook en website de activiteiten van de bond – die inderdaad 'platform' gaat heten – wereldkundig te maken.

Galina glundert bij het succes: ruim twee jaar na haar afstuderen staat er toch maar een mooi initiatief in de steigers. Voorbij de sollicitatiebrieven en het afstruinen van het netwerk kan ze een nieuwe stap zetten om de arbeidsmarkt te lijf te gaan – en nu niet alleen voor haarzelf, maar ook voor al die anderen. Met haar vakbond heeft Galina het idee dat ze haar leven een nieuwe betekenis geeft. "Normaal gesproken doen mensen dat via hun baan, ik doe het nu samen met anderen in dit platform, ook een soort baan, alleen zonder betaling." *

Platform voor Werkzoekenden:
vakbondwerkzoekenden.wordpress.nl

INSPIRATIE, DAAR DRAAIT HET ALLEMAAL OM IN EEN CREATIEF BEROEP. *VOX* VRAAGT HAAR ILLUSTRATOREN: WELK IDEE BRACHT JOU VERDER?

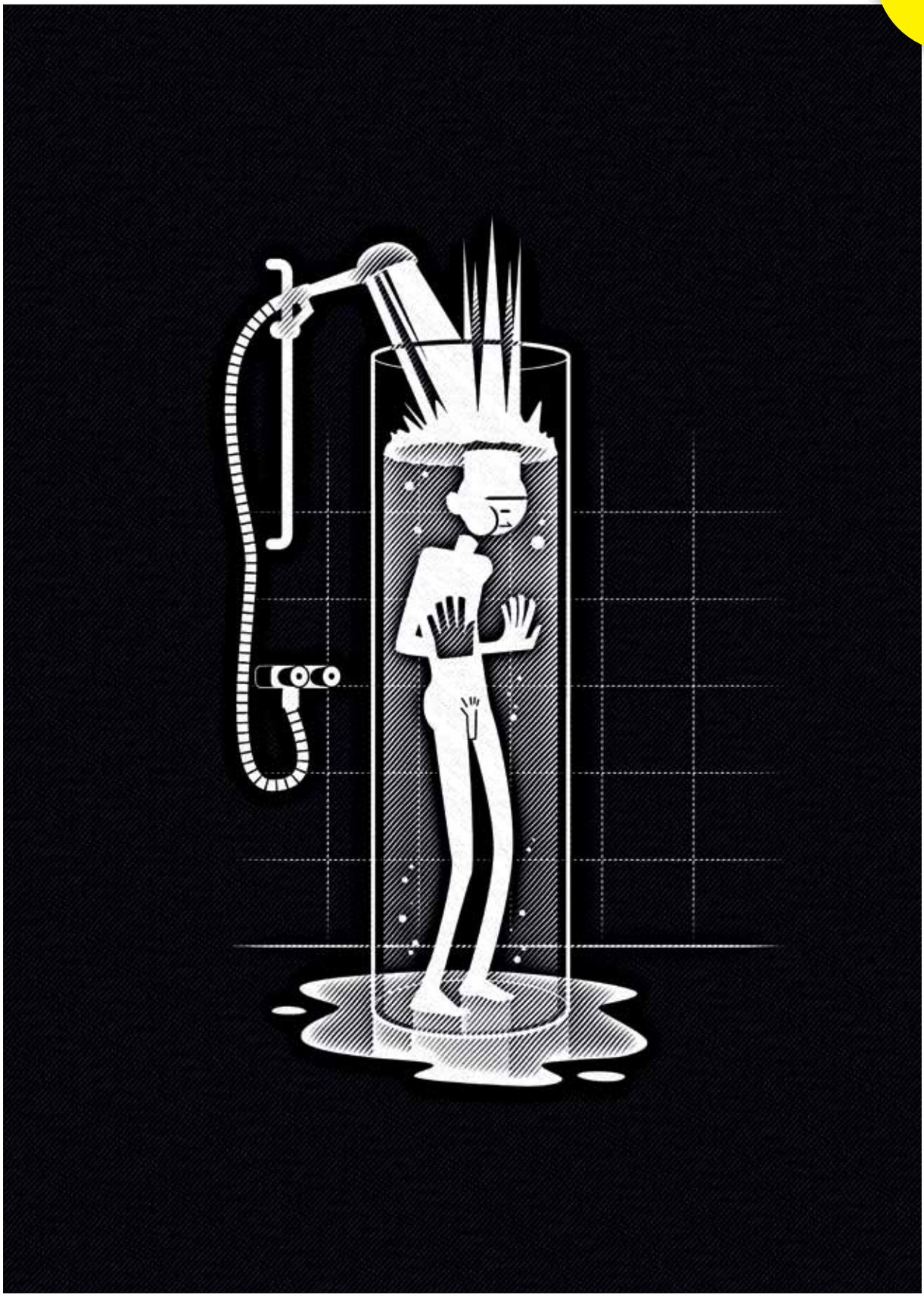

Roel Venderbosch (44) deed de Akademie voor Kunst- en Vormgeving in Den Bosch en is illustrator en striptekenaar. Hij tekent veel voor dagbladen en soms voor *Vox*.

DE BRAINWAVE VAN... **ROEL VENDERBOSCH**

"Koning Sex is een typetje dat ik lang geleden bedacht voor een wedstrijd van Boomerang, je weet wel, van die gratis kaarten. Koning Sex doet steeds uitvindingen. Op deze cartoon staat hij in een flexibad, een oprolbaar scherm dat zich vult met water. De vraag is: hoe komt hij uit het bad zonder een zooi te maken of te verdrinken? Ik werk nu aan een striptboek over uitvindingen die niet erg goed werken. Cartoons van deze uitvindingen plaatste ik op een blog van een nieuwe krant die in de maak was: *nrc.next*. Zo werd ik geselecteerd om daarvoor te illustreren. Mijn ideeën doe ik meestal op onder de douche of op de fiets; veel uitvindingen hebben daar dan ook betrekking op."

Eten van heilige grond

Waarom zou je een kant-en-klaarmaaltijd kopen als je ook zelf voedsel kunt verbouwen? Eigen oogst is origineler en goedkoper. Johann Winterhager en Oscar Bos onderhouden de moestuin die sinds vorig jaar achter de Studentenkerk ligt. Van een weelderige groene oase is nog geen sprake, maar ze halen een boel voldoening uit hun aanstaande groenteparadijs.

Tekst: Annemarie Haverkamp / **Foto:** Bert Beelen

Van een aardappel een plant maken is niet moeilijk: wacht tot de knol paarse uitlopers heeft, stop hem met de stengels omhoog in de grond, giet er af en toe water bij en oogst zodra onderaan de plant nieuwe aardappels groeien. De aardappel lijkt het momenteel het best te doen van alle gewassen in de moestuin.

De composthoop. Hier eindigen de klokhuizen, volle koffiefilters en uitgebloeide bloemen van de Studentenkerk. Om in een volgend leven dienst te doen als **voeding voor nieuwe plantjes**.

Een wit konijn – hij is gezien – at vorig jaar de eerste oogst op. Daarom groeven de moestuinders dit voorjaar een sloot van een meter diepte waar ze kippengaas in zetten. Het hekje is gemaakt van pallets. De gewassen zijn nu afgeschermd en **het konijn is niet meer gesignaleerd**. (In de kuil staat Oscar; deze foto werd eerder dit jaar gemaakt).

Ze zijn veel lekkerder dan die van Albert Heijn, de champignons van de Studentenkerk. Komt door de champignonmest die de tuinders gratis kregen van de scouting. De meeste champignons (elf) zijn al op. Eerst goed borstelen met een tandenborstel, dan verwerken tot bijgerecht. Hmmm!

Met de citroenmelisse gaat het niet zo goed. **Oorzaak: slakken**. De peterselie is ook dood. Gelukkig lijkt de bieslook wel happy in de campustuin.

Blauwe maïs. Blauwe maïs? Ja echt, blauwe maïs, het bestaat. De korrels zijn: blauw. Naast de blauwe maïs in de moestuin staat rode maïs. Helaas een beetje te laat geplant (bij de boeren op het land staat de maïs al veel hoger), maar Johann (foto) hoopt dat ze dit najaar toch de gekleurde kolven kunnen roosteren.

‘IK VIND HET LEUK OM IN DE AARDE TE WROETEN. OM ME HIER **TE BEZINNEN** EN NAAR DE VOGELTJES TE LUISTEREN’

CREATIEF MET GROENTE

Johann Winterhager, student CMV aan de HAN, kan niet aanzien hoeveel voedsel er wordt weggegooid in de wereld. Zo zinloos. Terwijl je door een beetje creatief te zijn helemaal geen overschot hoeft te hebben. Is nog goedkoper ook. “Ik heb zelf een groentepakket van AKKU. Kost zes euro en ik eet er een hele week van.” Op een dag wil hij helemaal zelfvoorzienend zijn. Nu is hij nog een beginner. Natuurkundestudent Oscar Bos (vandaag niet in de moestuin aanwezig wegens studiedrukte) niet, die weet alles van eetbare gewassen. Hij is het brein achter de moestuin, Johann helpt mee. “Ik vind het leuk om in de aarde te wroeten. Om me hier te bezinnen en naar de vogeltjes te luisteren. Maar ook om hier samen met anderen aan te werken. Praten over het proces: welk plantje moet waar? En betekenisvol bezig te zijn.” Hij is de hele zomer in Nijmegen, dus zal de plantjes voorzien van water. Net als Oscar. Of ze een schema hebben gemaakt? “Nee. Wij zijn niet zo van het plannen.”

DE STUDENTENMOESTUIN IS TE VOLGEN OP FACEBOOK EN JOHANN STUURT WEKELIJKS EEN MAILING ROND NAAR WIE WIL OVER DE VORDERINGEN IN DE TUIN.

voor na

HOE WORD IK EEN NIEUW MENS DEZE ZOMER? *VOX* GEEFT TIPS. WANT VERANDEREN, WEET JE, HEB JE ECHT ZELF IN DE HAND.

LAAT JE IMAGO TESTEN

Dat je niet riekend naar zweet op een sollicitatiegesprek moet verschijnen, weet iedereen. Maar de stelregel ‘laat nooit je tenen zien’ is wellicht nieuw voor (aankomend) werkzoekenden. Het kan dus nuttig zijn je deze zomervakantie te verdiepen in je eerste indruk. Er valt een hoop te leren. De Nijmeegse Marianne Dupont helpt werkzoekenden stijlgewijs op weg. “Een blouse is altijd beter dan een T-shirt”, stelt ze bijvoorbeeld. “Of je nu op een baan als schilder of als financiële man solliciteert.” Dupont is imagodeskundige. “Ik leg eerst uit wat de kleedcultuur is in de betreffende branche.” Als uit de toon vallende sollicitant heb je direct een achterstand op de rivaliserende kandidaat die het wel begrepen heeft. Beseft de aanstaande advocaat oprecht niet dat zijn borsthaar bedekt moet blijven, dan gaat Dupont desnoods mee shoppen. Elke cliënt krijgt een proef-sollicitatiegesprek dat ze opneemt op band. Dupont analyseert de beelden samen met collega Ellen Ziengs, die tips geeft om trillende handjes te ontspannen. Ziengs weet ook hoe essentieel het is om ‘actief’ in de wachtkamer te zitten. Niet met je hand in je broek in een stoel hangen dus – ook al is het gesprek nog niet begonnen. “Er worden bij het eerste gesprek veel kansen gemist”, weet Dupont. Voor een advies trekt ze een paar uur uit, maar een traject van enkele weken om het merk ‘ik’ beter te verkopen, biedt ze ook aan.
Wat betreft het tenenverbod: dat geldt ook voor vrouwen. Dichte schoenen zijn een must bij een sollicitatiegesprek! Deze tip is alvast gratis.

www.accentopkleurenstijl.nl

Met het winnen van de Spinozaprijs dit jaar heeft Mikhail Katsnelson, hoogleraar Theoretische Fysica, de top van de Nederlandse Olympus bereikt. Wie gaat er schuil achter die op het eerste oog wat zwijgzame, Russische brombeer? In elke geval geen beer. Maar wel een dartelende vlinder die van onderwerp naar onderwerp vliegt en er feilloos de wetenschappelijke successen uitpikt. En daarbij bij voorkeur de ongebaande paden betreedt.

Tekst: Paul van den Broek en Martine Zuidweg / **Foto:** Bert Beelen en Dick van Aalst

VAN FORMULES TOT SPINOZAWINNAAR

Felicitaties voor het winnen van de Spinozapremie van decaan Stan Gielen.

Katsnelson is volgens zijn secretaresse een zachtaardige man

Katsnelson en zijn vrouw op de Spinozaprijsborrel

POEZIË

KATSNELSON PAKT ALLES AAN

De eerste kennismaking met Mikhail Katsnelson (Misha voor vrienden) laat niemand koud. Jan Kees Maan, de collega-hoogleraar die zich heeft beijverd om Misha in 2004 naar Nijmegen te halen, noemt hem "sociaal niet de meest handige persoon". Hij weet zijn uitbundigheid goed te maskeren, vindt Maan, maar wie daar eenmaal doorheen is, ontmoet een fijn mens. "Je kunt heel goed met hem praten. Het is een echte Rus, wat dat ook zijn mag: redelijk hoekig, maar au fond bijzonder aardig."

Ook Anja Föllings, sinds eind 2007 secretaresse van de afdeling, moest even aan hem wennen. Ze memoreert haar sollicitatiegesprek, met aan tafel Katsnelson en collega-hoogleraar Rob de Groot. "De Groot leek op Einstein en Katsnelson zat voor zich uit te staren. Ik dacht: 'Waar ben ik nu in verzeild geraakt!'" Föllings doorstond de test, werd aangenomen en leerde al snel "een lieve, zachtaardige" man kennen.

Dat de communicatie soms stroef verloopt, heeft veel met de taal te maken, weet Föllings nu. "Ik begin gesprekjes steeds in het Nederlands, maar dan kijkt-ie me na een tijdje glazig aan en stappen we toch weer over op het Engels." Zijn Nederlands was aanvankelijk zo slecht nog niet, zegt collega-hoogleraar Annalisa Fasolino, zelf Italiaanse: "Na een cursus Nederlands kwam hij zelfs even op dreef. Maar toen kwam het grafeen en had hij nergens tijd meer voor."

Misha Titov, onderzoeker op de afdeling waaraan de Spinozawinnaar leiding geeft, lacht als de naam Katsnelson valt. Russen onder elkaar – een sfeertje dat Katsnelson bijzonder waardeert: in zijn tien Nijmeegse jaren is zijn afdeling nooit zonder Russen geweest. "Hij is ontzettend vriendelijk", zegt Titov. "En een kei in het onderhouden van een groot netwerk." Titov roemt wat alle gesprekspartners herhalen: Katsnelson reist stad en land af om alweer een bijdrage te leveren aan een seminar, nog een

Katsnelson slaat een balletje tijdens een afdelingsuitje

Katsnelson staat te boek als meest geciteerde onderzoeker in Nijmegen

‘MISHA IS AMBITIEUS EN WEET HOE **HET SPEL** GESPEELD WORDT’

lezing te geven of wederom een conferentie bij te wonen. Dat is een van de geheimen achter de Spinozapremie, denkt Titov. “Om zo’n prijs te winnen moet je veel mensen kennen.”

Ook Jan Kees Maan, directeur van het HFML (laboratorium voor Hoge Magneetvelden) noemt het enthousiasme van Misha een van de pijlers onder de prijs. Misha is ambitieus, zegt hij, welbewust op zoek naar de erkenning. En hij weet hoe het spel gespeeld wordt: Misha levert de goede plaatjes bij zijn artikelen, laat zich zien in relevante tijdschriften en op de juiste congressen. “Dat hoort erbij. Wie het niet doet, loopt grote kans over het hoofd gezien te worden.”

Spinozaprijs

Wat maakt Katsnelson als wetenschapper zo bijzonder? Jan Kees Maan noemt Misha een exponent van de Russische school, lees: uitstekend onderlegd in het vakgebied, mathematisch het neusje van de zalm. Maar waar collega-Russen zich soms verliezen in theoretisch gepuzzel, is Misha belust op experimenteren. “Hij spreekt de taal van experimentatoren en weet dankzij zijn geweldige kennis elk nieuw experimenteel resultaat in een breder theoretisch kader te gieten”, zegt Maan. En het slaan van dergelijke bruggen brengt de wetenschap verder. “In de fysica zijn de winnaars altijd de mensen die met hun poten in de modder van het experiment willen staan.” De leerstoel van Katsnelson heet weliswaar ‘Theoretische Fysica’, maar, zegt Maan: met theorie alleen kom je er niet. “Misha weet dat als geen ander.”

Bruggen slaan is één ding, weten waar Abraham de mosterd haalt is een tweede. Waar gebeuren de goede experimenten? Welk experi-

INSPIRERENDE BOEKEN

Linda van der Pol is student Nederlandse taal en cultuur en scheidend campusdichter.

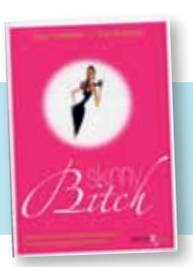

Van der Pols tip: *Skinny Bitch* (2005) van Rory Freedman en Kim Barnouin. “Dit is géén boek voor anorectische types op zoek naar *size zero*, maar een boek dat je met het nodige gescheld en getier – je zou het alleen al om de humor moeten lezen! – leert wat je wel en niet in je mond moet stoppen. Voor mij, als ex-boulimiër, al jaren onmisbaar.”

ment dóet ertoe? Katsnelson springt als een dartelende vlinder van het een naar het ander: is er ergens toch minder te halen dan gedacht, dan heeft hij dat snel door en vliegt hij verder. Het leidt tot een waslijst aan interesses – materiaalkunde, magnetisme, coöperatief gedrag van moleculen, grafeen – en tot een waslijst aan publicaties: Misha staat te boek als meest geciteerde onderzoeker in Nijmegen en wereldwijd kent elke fysicus zijn naam.

Vaste stoffysicus Alexey Kimel: "Zelfs voor een Rus is hij breed opgeleid. Ik weet van mijn collega's in Rusland dat er heel wat met hem samenwerken. Op vakgebieden die geen enkele overlap hebben met elkaar." En Misha Titov zegt: "Hij is geen onderzoeker die smal en diep gaat. Hij houdt het liever breed en wat oppervlakkiger." En ook dit helpt zo'n prijs te winnen. "Geen enkele van de Spinoza's is *narrow-minded*."

Twee keer te snel

Natuurkundehoogleraar Theo Rasing, winnaar van de Spinozapremie in 2008, roemt het werk van zijn collega. En onderstreept diens verdienste om bruggen te slaan tussen het experiment en de theorie, wat dankzij hun beider samenwerking al tot een aantal fraaie promoties leidde. "In onze discussies merk ik zijn uitmuntende literatuurkennis. Over elk onderwerp

Welke vraag wil je Misha graag stellen?

Katsnelson geeft antwoord op vragen van vijf mensen in zijn omgeving. "De Spinozaprijs geeft me de kans ongebaande paden te betreden."

Wat ga je doen met de prijs? (Misha Titov): "In elk geval ga ik promovendi en postdocs aanstellen om het onderzoek naar grafeen en magnetisme een *boost* te geven. Het leuke aan een Spinozaprijs is dat ik nu ook de ongebaande paden kan betreden. Via de gangbare procedures om aan budgetten te komen, beland je al gauw op veilig terrein. Met het Spinozageld kan ik écht risicovol onderzoek gaan doen. Welk onderzoek precies, hangt af van de jonge onderzoekers die op zo'n nieuw project willen intekenen. Mijn naam is gevestigd, ik kan risico's wagen, maar voor beginnende onderzoekers ligt dat ingewikkelder. Ik moet afwachten wie op mijn pad willen meegaan."

Hoe kijk je als man die altijd expat is gebleven aan tegen ons en ons onderzoeksklimaat? (Jan Kees Maan): "Wat mij hier zeer bevalt is de eerlijkheid. In alle objectiviteit wordt hier beslist over wie een subsidie verdient. Dat is minder vanzelfsprekend dan het lijkt. In Rusland bijvoorbeeld ben je veel afhankelijker van je oude netwerken, van je persoonlijke relaties in je onderzoeksomgeving. In Nederland mis ik dit soort relaties, maar als outsider krijg ik toch gewoon een eerlijke kans. Het gaat hier echt om de kwaliteit van je werk. Wat me minder bevalt is de modegevoeligheid van Nederlandse onderzoeksgroepen. In Amerika is dit of dat kennelijk hot, dus daar doen we ook maar aan mee. Toon je onafhankelijker, zou ik willen zeggen en trek je minder aan van wat mensen om je heen ervan vinden."

Schrijft u vooral Russische gedichten vanwege heimwee naar uw eigen taal? (Suïntha Uiterwaal): "Je kunt pas poëzie schrijven als je de taal tot in de finesses beheerst. Dat geldt voor mij alleen voor het Russisch. Mijn Engels is goed, mijn Nederlands al veel minder, dus ik kan niet anders dan in het Russisch dichten. Wat Suïntha suggereert klopt helemaal: ik mis de taal, ik schrijf gedichten voor mezelf en om deel te blijven uitmaken van de Russische cultuur. En dat werkt: ik publiceer de gedichten via een in Rusland redelijk vooraanstaand elektronisch magazine. Heel regelmatig ontmoet ik een landgenoot op een congres. 'Ik ken jou van je gedichten', hoor ik dan. Leuk om zo verrast te worden."

Welk nieuw experiment zou je nu met mij in gang willen zetten? (Theo Rasing): "Ik wil graag weer met Theo samenwerken! We hebben gezamenlijk al een paar mooie dingen gedaan en nu zou ik met hem iets willen opstarten in het veld van het *non equilibrium magnetism*. Een jaar geleden leek mij dit nog te ingewikkeld, maar nu zie ik kansen. Een mooi en nieuw veld, waarin veel te ontdekken valt. En nee, nog helemaal niet modieus. De onderzoekswereld zal het eerder te ambitieus vinden, maar daar trek ik me niks van aan. Dat werd in de begintijd van het grafeen ook gezegd en zie nu!"

Een paar jaar geleden wist je niet wie het stel was op mijn koekblik (Willem-Alexander en Máxima). Ik ben benieuwd of je al beter bent geïntegreerd en vraag je: wie is onze minister van onderwijs? (Annalisa Fasolino): "*Shame on me*. Ik wist niet hoe jullie kroonprins en -prinses eruit zagen. Maar ik heb het ingehaald: op 30 april heb ik op tv de kroning gevolgd. Ik was onder de indruk. Maar wie de minister van onderwijs is? Ik weet het niet. Ik lees nauwelijks kranten, het belangrijkste nieuws haal ik van internet via diverse nieuwssites. Ik heb het veel te druk om alles bij te houden en dan richt ik mijn aandacht liever op dingen waar ik verstand van heb. Nogal zinloos om me te verdiepen in al die sociale en culturele dingen die me niks aangaan. Maar denk nu niet dat ik me in Nederland overal van afkeer. Integendeel, er zijn genoeg netwerken waarin ik participeer. "

Van een pluchen beer

Ik weet niet meer hoe oud ik was.
Waarschijnlijk was mijn keel beslagen.
'k was ziek en ging niet naar de kleuterklas.
Eerst had ik nog geen klagen.
Je ligt in bed, je leest een boekje
En peinst wat in je hoofd.
Ineens begreep ik: mijn pluchen Bruintje
Was feitelijk gewoon dood.
Kat Spinner leeft, maar Bruintje niet, want
Niet ieder leeft, waarmee ik me omring.
En achter die hele enge rand
Is hij geen beertje, maar een ding.
En eenmaal over de rand,
Komt hij toch nooit tot leven,
Al staat de wereld in de brand,
En zijn de jaren voortgedreven.
We huilden samen, beer en ik,
Het schepsel en de schepper een koraal.
Tot op heden, ik zeg u eerlijk,
Ben ik er nooit meer van bekomen, niet helemaal.

Zonder titel (2002)

Vermoedelijk, als het niet tot oorlog had geleid,
In de twintigste, al met al een pesteeuw,
Droegen we kleren van een witheid,
Als voor een mens'lijk spoor in de sneeuw.
Vermoedelijk, als het niet tot oorlog had geleid,
Dan zouden we als engelen zijn, gevleugeld dus,
De handen af van aardse zondigheid,
Zoals bij Pontius Pilatus –
Gewassen, om zonder schuld te zijn,
Zeer zelfingenomen en bovendien…
Vermoedelijk, als het niet tot oorlog had geleid,
Hadden we grotere verschrikkingen gezien.

Vertaling: Suïntha Uiterwaal

'ROND HET MIDDAGUUR KOMT MIKHAILS VROUW MARINA DOORGAANS NAAR ZIJN KAMER OM DAAR **SAMEN TE LUNCHEN**'

weet hij interessante artikelen aan te dragen." Heel inspirerend, zegt Rasing, maar het heeft ook een keerzijde. "Eerlijk gezegd heb ik vaak moeite om hem bij te benen." Gelukkig is er wel iets veranderd: Katsnelson placht in zijn eerste Radboudjaren over de hoofden van de mindere slimmeriken heen te praten. Rasing: "Niet dat we nu wél alles begrijpen, maar hij doet echt moeite om zijn publiek deelgenoot te maken van de essentie van zijn werk."

Annalisa Fasolino en Katsnelson hebben samen twintig papers op hun naam staan. "Ik vind het heel plezierig om met hem aan een publicatie te werken", zegt Fasolino. Ze beschrijft hoe dat gaat: samen zitten ze achter de computer, de een schrijft en de ander dicteert en omgekeerd. "Dat doe ik normaal alleen met vriendinnen zo. Mannen werken doorgaans anders: die sturen je een tekst, die je na aanpassing weer mag terugsturen. Misha en ik doen het echt samen. En hebben achteraf allebei het gevoel dat onze ideeën een plek hebben gekregen."

De organisatie van het onderwijs laat Katsnelson liever over aan Fasolino. Colleges geeft hij alleen aan masterstudenten. Die in het begin wel klaagden over zijn onderwijs. "Hij spreekt sommige woorden uit zoals niemand ze kan uitspreken", weet Alexey Kimel. Maar de uitspraak was het probleem niet. Fasolino schoof op verzoek van Katsnelson eens aan bij zijn college en was het lek snel op het spoor. "Zijn Engels was eigenlijk prima te volgen, maar die snélheid! Ik heb nooit eerder meegemaakt dat iemand een formule zo snel kon uitrekenen en opschrijven." Haar advies destijds aan Misha: "Je college is perfect, maar praat twee keer zo langzaam."

De Russen Alexey Kimel en Andrei Kirilyuk leerden hem pas echt kennen tijdens de gesprekken bij een van hen thuis, bij een biertje. "Dan praten we even niet over werk en komen de verhalen los. Hij kan heel grappig vertellen over zijn jeugd en zijn studententijd in Rusland." Dat ziet ook secretaresse Föllings: de man die overdag in zichzelf gekeerd lijkt, komt in informele sfeer gemakkelijk los. "Hij kan

De dichter Katsnelson

Suïntha Uiterwaal (vertaler): "Katsnelson schrijft traditionele poëzie. Een Russische dichter houdt graag vast aan rijm. Nederlanders vinden dat ouderwets, maar in Rusland ligt dat anders. Het Russisch kent veel naamvallen die je goed op elkaar kunt laten rijmen zonder dat het sinterklaasrijmelarij wordt. Het Russisch is mooi compact, terwijl wij Nederlanders erg breedsprakig zijn."
"Ik heb twee gedichten van hem vertaald; ze raakten me allebei. De eerste vanwege de onheilspellende, aparte sfeer. De tweede gaat over een teddybeer en daarin raakt hij goed de kinderlijke toon. Het gaat over het verliezen van je onschuld. Ik ken de man niet, maar ik heb empathie voor hem. Er spreekt een warme persoonlijkheid uit zijn woorden, een groot gevoelsmens. Graag wil ik meer gedichten van hem lezen. Katsnelson lijkt me een interessante man, gezien de wetenschap die hij bedrijft, zijn interesse voor linguïstiek – die heb ik ook – en het feit dat hij in Nederland werkt."
"Ik ben vaak in Rusland en dan voel ik me een Nederlander. In Nederland voel ik me soms een Rus, denk ik: 'Jezus, wat is alles hier geregeld'. Ik ben benieuwd hoe hij dat heeft opgelost in zijn leven. Ik kan me voorstellen dat hij heimwee heeft naar zijn eigen taal, wat veel Russische schrijvers hebben omdat ze onvrijwillig buiten hun land wonen. Katsnelson ga ik zeker nog mailen en ik zou hem graag eens spreken. Wat ik hem wil vragen? Waarom hij eigenlijk schrijft en of dat te maken heeft met het feit dat hij zijn eigen taal moet missen."

intens genieten van kleine dingen." Föllings memoreert het jaarlijkse uitje, de laatste keer naar de golfbaan en daarna op het terras. Misha staat breed glunderend op alle foto's. "Dat is hem ten voeten uit. Misha is met heel weinig al intens tevreden."

Marina Katsnelson, vrouw van en medewerker bij het onderwijsinstituut van de faculteit, zit in de gang tegenover Mikhail, ook op de derde etage van het Huygensgebouw. Rond het middaguur komt Marina doorgaans naar zijn kamer om daar samen te lunchen. "Hij werkt heel hard, ook 's avonds en op zaterdag en zondag. Als hij ergens aan begint, wil hij het karwei ook afmaken", vertelt ze. Maar hij is niet te beroerd om thuis ook de handen uit de mouwen te steken, verzekert ze. "Boodschappen doen we samen. Ik kan niet meer zo goed tillen, dan draagt hij de tassen." Op de avonden dat hij zichzelf vrijaf geeft, wil de wetenschapper nog wel eens dichten. "Het is een soort van ontspanning voor hem."

De prijs wordt hem door alle gesprekspartners van harte gegund. Zelf moest hij wennen aan de aandacht. "Hij staat helemaal niet graag in de belangstelling", zegt Anja Föllings. Theo Rasing wijst op de andere kant van de medaille: vanwege alle lof wordt er nóg harder aan hem getrokken. "Maar hij heeft het hier gelukkig erg naar zijn zin. Ik denk dat we nog lang van Misha's aanwezigheid en kennis mogen genieten." *

ADVERTENTIES

In'to Summerschool
Korte taalcursussen in augustus

- Duits
- Frans
- Italiaans
- Engels (IELTS fast-track)
- Spaans
- Chinees
- Nederlands

WWW.RADBOUDINTOLANGUAGES.NL

Radboud in'to Languages
Expertisecentrum voor taal en communicatie van de Radboud Universiteit Nijmegen

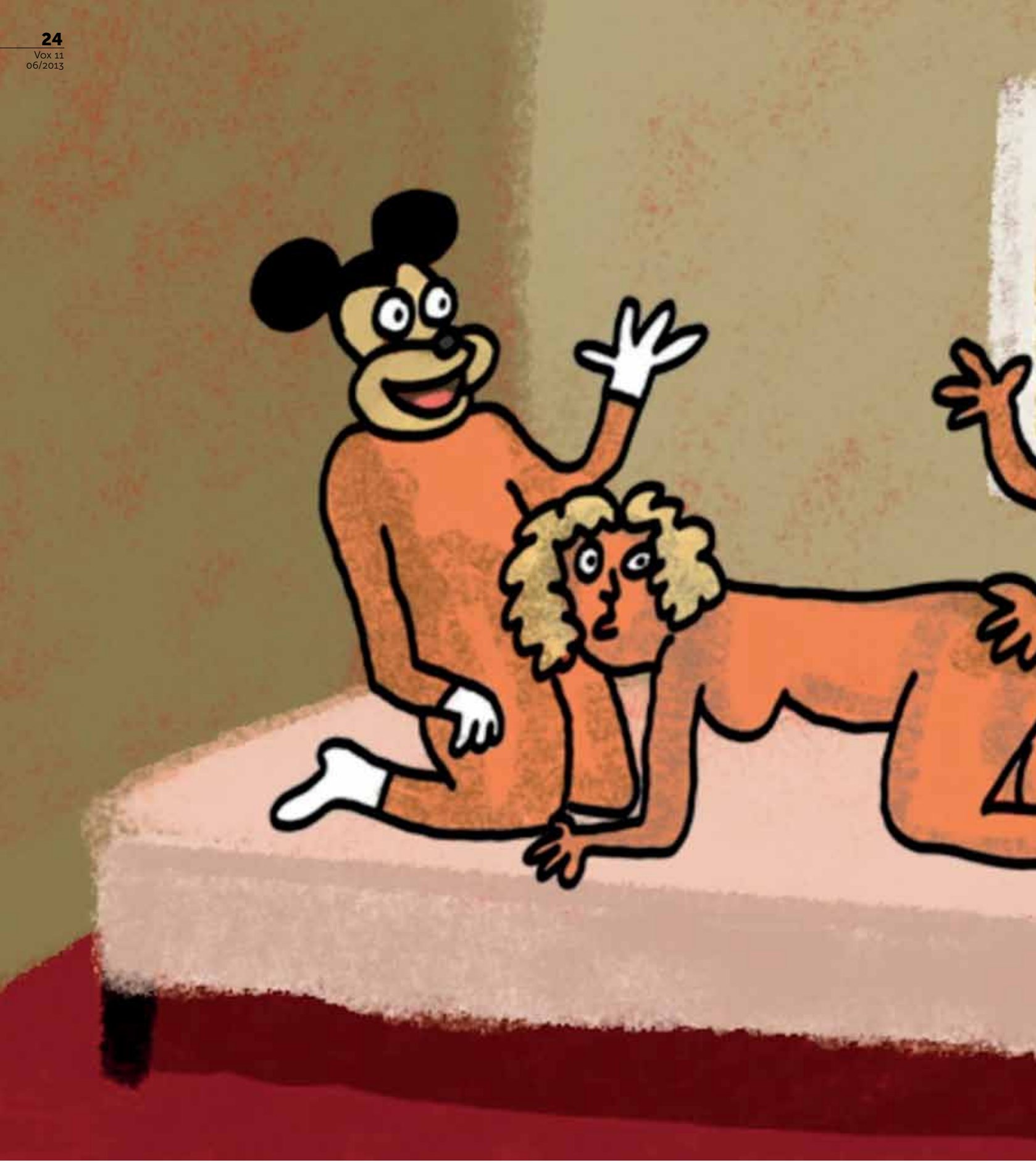

Merlijn Draisma (41, artiestennaam: emdé) studeerde Italiaanse taal- en letterkunde aan de UvA. Zijn eerste tekeningen verschenen in een faculteitsblad. Als hij niet tekent, staat hij voor de klas. Draisma geeft Nederlands op een school voor voortgezet onderwijs. Kijk voor de video's op facebook.com/hard.gelag

INSPIRATIE

INSPIRATIE, DAAR DRAAIT HET ALLEMAAL OM IN EEN CREATIEF BEROEP. *VOX* VRAAGT HAAR ILLUSTRATOREN: WELK IDEE BRACHT JOU VERDER?

DE BRAINWAVE VAN... **MERLIJN DRAISMA**

"Dit is een still uit een tekenfilmpje. 'De krant houdt op te bestaan', hoor ik vaak om mij heen en daarom besloot ik een tijdje geleden mijn marktwaarde te vergroten: ik maak van mijn cartoons een filmpje. Ik hoop natuurlijk dat *De Wereld Draait Door* interesse heeft, dat zou een droom zijn. Maar nu.nl of *Humo* is ook mooi. Toen *nrc.next* net begon, zocht de redactie een cartoonist die nog niet overal publiceerde. Ik tekende voor *Folia*, de *Vox* van Amsterdam, en voor *Vox*. Mijn cartoons hadden precies de humor die ze zochten. *Nrc.next* is de opdrachtgever voor wie ik nu het meest werk."

HOE DEED

Makkelijk gezegd; ‘anders’ denken! Hoe doe je dat als denken je beroep is en je afhankelijk bent van briljante invallen? *Vox* stelde die vraag aan Nijmeegse onderzoekers. De gouden tips: ga squashen met je postdoc of schrijf een prijsvraag uit.

Tekst: Martine Zuidweg / **Foto’s:** iStock

EINSTEIN DAT TOCH?

Het verhaal gaat dat Nobelprijswinnaar Andre Geim in zijn Nijmeegse tijd een manier had om zijn medewerkers aan te zetten tot creativiteit. Op vrijdagmiddag riep hij ze in het lab voor Hoge Magneetvelden bijeen. De voeten op tafel, handen in de nek, en dan maar lukraak ideeën opperen. En inderdaad had Geim succes met zijn soms vreemde experimenten, waaronder die met de zwevende kikker in een ultrasterk magneetveld en natuurlijk het gepeuter aan grafiet dat leidde tot de ontdekking van grafeen, in 2010 goed voor de Nobelprijs voor de Natuurkunde.

Maar of die vrijdagmiddagsessies écht de sleutel zijn geweest tot zijn ontdekkingen, is nog maar de vraag. Onderzoek van Utrechtse en Groningse psychologen wijst uit dat brainstormsessies helemaal niet het beste middel zijn om creativiteit te stimuleren. Bij dat soort sessies is er namelijk altijd een enkeling die harder schreeuwt dan de anderen en ze zo de mond snoert. Gevolg: minder ideeën dan de groepsleden individueel uit zouden denken. Je hoort in zo'n sessie je beurt af te wachten, ook al zo'n

SQUASHEN MET DE POSTDOC

HAROLD BEKKERING, HOOGLERAAR COGNITIEVE PSYCHOLOGIE

"Een aantal van mijn beste ideeën heb ik met postdocs ontwikkeld na het sporten. Ik ga regelmatig sporten met mijn medewerkers. Even weg uit de bekende context. Volgens mij wordt creativiteit vaak gehinderd door allerlei lopende zaken. En ik denk dat het feit dat je beweegt iets toevoegt. Een betere doorbloeding van de hersenen misschien?
Zo zat ik na het squashen een keer uit te blazen met Hein van Schie, toen nog postdoc bij mij in de groep. We waren aan het praten over imitatie, na-apen. Er was al veel onderzoek naar gedaan, ook door ons. In die sporthal aan de bar vroegen we ons af hoe het eigenlijk zit als je het tegenovergestelde moet doen van wat een ander doet. Hoe lossen de hersenen dit op? Daar begonnen we toen over door te praten. Uiteindelijk is het een nieuwe onderzoekslijn geworden, met onder meer een mooi artikel in *Nature Neuroscience*. Het aardige is: we vonden dat dezelfde hersenmechanismen betrokken zijn als bij imitatie. We wisten al dat spiegelneuronen actief worden wanneer je waarneemt wat iemand anders doet, binnen dezelfde gebieden in het brein – alsof je zelf die actie uitvoert. Maar de spiegelneuronen zijn niet alleen actief als we andermans gedrag imiteren, ze blijken zelfs nóg actiever als we het tegenovergestelde doen."

rem op het creatieve proces. Want je wordt in de vorming van je ideeën steeds gestoord doordat je moet opletten wat de anderen zeggen. En de briljante ingeving die je net had, is alweer aan het brein ontsnapt wanneer je zelf eenmaal aan de beurt bent. Als je dat ietwat vreemde idee al durft te opperen, want wat zouden de anderen daar niet van denken?

Misvattingen

"Als methode om zo veel mogelijk creatieve ideeën te verzinnen is brainstormen weinig effectief", zegt psycholoog Matthijs Baas van de Universiteit van Amsterdam. "Integendeel: in je eentje produceer je meer originele, bruikbare ideeën en oplossingen dan in een groep." En eigenlijk wisten we dat natuurlijk al. Was Albert Einstein niet ook een eenling die op eigen kracht hemelbestormende theorieën ontwikkelde? Of neem Peter Higgs. Hij bedacht het Higgs-mechanisme ook niet terwijl hij met de benen op tafel achteroverleunde met collega's, maar tijdens een eenzame wandeltocht door de bergen in het noordoosten van Schotland.

Er bestaan meer misvattingen over het stimuleren van creativiteit. Neem de veronderstelling dat ontspanning een noodzakelijke voorwaarde is. Nederlandse managers die dure ontspanningsruimten inrichten waarin werknemers op skippyballen rondhuppelen, kunnen zich het geld volgens Baas beter besparen. Hij baseert zich op eigen onderzoek waarbij hij proefpersonen in een bepaalde stemming bracht en ze daarna een creativiteitstaak gaf. Hij liet ze terugdenken aan een gebeurtenis waarbij ze zich heel blij, verdrietig, ontspannen of juist angstig of boos voelden. Daarna moesten ze in vier minuten zo veel mogelijk creatieve manieren verzinnen om bijvoorbeeld een baksteen te gebruiken of om het onderwijs aan de faculteit te verbeteren. Getrainde codeurs beoordeelden de ideeën later op originaliteit.

MET VREEMDE VONDSTEN NAAR **EINDHOVEN**

JAN VAN HEST,
HOOGLERAAR ORGANISCHE CHEMIE EN FYSICA

"We bespreken regelmatig onderzoeksvragen met onze collega's van organische chemie in Eindhoven, de TU-groep van Bert Meijer. Dat doen we in Eindhoven, waar ze een zitkamer hebben, compleet met banken en schemerlampen, waar je ongedwongen bij elkaar kunt zitten. Eén persoon houdt een korte presentatie waarbij niet alleen zijn of haar resultaten, maar ook de open vragen en vreemde uitkomsten aan bod komen.

Zo bespraken we een keer een verschijnsel dat we eigenlijk niet goed konden duiden. In ons lab hadden we capsules, die normaal bolvormig zijn, aan elkaar gekoppeld. In sommige gevallen bleek dat groot effect te hebben op de structuur van de capsules. Tot onze verbazing zagen we die veranderen van bolvormig naar buisvormig. We begrepen er niets van. De Eindhovense collega's uit de modelhoek, de wiskundigen, bleken een verklaring te hebben. Ze kwamen met theoretische modellen die zij op een ander vlak al met succes hadden toegepast. We zijn nu van plan om met die modellen onze experimenten door te rekenen. Heel mooi natuurlijk, onderzoek dat je ook theoretisch kunt onderbouwen heeft veel meer impact."

INSPIRERENDE BOEKEN

Ap Dijksterhuis is hoogleraar Sociale en Cultuurpsychologie.

Dijksterhuis' tip: *Verlichting voor luie mensen* (2013) van Paul Smit. "Smit verwoordt een oud en heel belangrijk idee op een briljant eenvoudige manier. Dit boekje leert je anders kijken. Het troost en relativeert en je moet het altijd bij je hebben." *Leg eens uit wat er zo briljant is aan hoe Smit de Verlichting verwoordt*? "Nee, dat moet een verrassing blijven."

Wat bleek? Mensen in wat Baas 'een activerende stemming' noemt – ze voelden zich blij, boos, angstig of waren enthousiast – bedachten originelere ideeën en hadden meer creatieve inzichten dan mensen in stemmingen die niet activeren (ontspanning, verdriet). Baas: "We hebben kunnen aantonen dat mensen niet creatief worden als ze achterover leunen, maar dat juist stemmingen die activerend zijn de creativiteit stimuleren. Dus eerder blijdschap dan ontspanning. Maar zelfs boosheid en een zekere mate van angst leiden tot meer creativiteit dan ontspanning."

De stemming beïnvloedde de mate van creativiteit, maar óók de manier waarop mensen tot hun creatieve uitkomsten kwamen. Blije mensen werden creatief doordat ze een kwestie van meerdere kanten bekeken, terwijl angstige mensen creatief werden door een grondige en volhardende aanpak.

Vreemde dingen

De Nijmeegse psychologe Simone Ritter ontdekte dat iets onverwachts meemaken een positieve invloed heeft op je creativiteit. En je kunt het zelf in scène zetten. Door melk eens uit een vaas te drinken of via een andere route naar je werk te rijden. Een deel van haar experimenten deed ze in het Virtual reality lab, een onderzoekslab waarin je een driedimensionale omgeving kunt scheppen. De proefpersonen in het lab maakten iets onverwachts mee. Ze zagen bijvoorbeeld een koffertje kleiner worden terwijl ze er juist naar toe liepen. Of er vloog opeens een flesje de lucht in. De personen uit de controlegroep zagen die vreemde dingen niet. Ze kregen dezelfde objecten te zien, maar er werd niet gemanipuleerd. Wat opviel, is dat degenen die net iets onverwachts hadden meegemaakt, creatiever waren in de oplossingen die ze gaven voor een probleem. Ritters verklaring: "We denken dat het meemaken van iets onverwachts je uit het bekende stramien haalt: bestaande gedachtepatronen doorbreekt en zo de basis legt voor creatieve ideeën."

Dat buiten je eigen straatje denken doe je ook als je over de schutting kijkt. Ritter kwam in aanraking met heel andere meetmethodes toen ze onderzoek deed met medische wetenschappers. "Zij kijken bij proefpersonen naar waarden als hartslag en bloeddruk. Dat heb ik nog nooit gedaan, maar het geeft een hoop

DE **BUREN** INVITEREN

GUILLAUME SESCOUSSE, POSTDOC BIJ COGNITIEVE NEUROPSYCHIATRIE

"Wat onze groep een boost gaf, is de ontmoeting die we onlangs hebben gehad met de groep van hersenwetenschapper Judith Homberg van het UMC St Radboud. Zij stelt dezelfde soort vragen als wij, bijvoorbeeld hoe neurotransmitters als dopamine en serotonine werken op het brein. Alleen: wij onderzoeken effecten in mensen, zij in dieren. We hadden een meeting van 2,5 uur, waarbij vier mensen van onze groep een korte presentatie hielden over hun onderzoek, en vier van hun groep. Dat was heel interessant. Zij kunnen natuurlijk experimenten uitvoeren die meer risicovol zijn dan wij. Bijvoorbeeld de afgifte van neurotransmitters stimuleren door het gebruik van elektrodes of drugs bij ratten. Ik had al wel gelezen over dierexperimenten met neurotransmitters, maar nu kregen we in presentaties van vijf tot tien minuten alle ins en outs voorgeschoteld. Heel interessant en het plaatste ons onderzoek in een breder perspectief."

JONGE ONDERZOEKERS **AANSPOREN**

ALEXEY KIMEL, SENIOR ONDERZOEKER SPECTROSCOPY OF SOLIDS AND INTERFACES

"Wij denken dat de sleutel is: geen hiërarchische structuur. We proberen de afstand tussen onderzoekers en vaste staf in onze groep zo klein mogelijk te houden. Jonge onderzoekers willen we zo het zelfvertrouwen geven om op ons af te stappen als ze een oplossing hebben. Wij als vaste staf weten tenslotte ook niet alles. De oplossing voor een probleem kan van iedereen komen. Dat bleek maar weer bij onze ontdekking een paar jaar geleden dat je magneten kunt ompolen met licht, iets dat eerder voor onmogelijk werd gehouden. De pool van een magneet omdraaien, gebeurt doorgaans met een tweede magneet. Dat kan snel – in een paar nanoseconden. Nóg veel sneller kan het met een zeer intense lichtflits. We zochten al langer in die richting, maar zonder resultaat. We waren al op andere metingen overgestapt, op zoek naar iets anders, toen een student opeens met nieuw materiaal op de proppen kwam. Daarmee hebben we het experiment nog eens over gedaan. Op een dag werd ik vanuit het lab gebeld: 'Weet je wat we nu zien?' Ik begreep meteen dat het een nieuw fenomeen was, dat nog niemand anders had gevonden. Terwijl we het eigenlijk al hadden opgegeven! Sindsdien houd ik mijn studenten voor: niets is onmogelijk."

COLUMN

STUDENT2013

Lieke von Berg, vijfdejaars student Nederlands aan de Radboud Universiteit, werpt elke *Vox* een kritische blik op campus, studentenleven en onderwijs.

Solliciteren

Na de vergadering in een hoekje van Camelot lopen we naar buiten en de eerste de beste die ik daar op het terras zie zitten is mijn ex. Alleen aan een tafeltje, en duidelijk aan het wachten op iemand. Ik groet verbaasd en mompel iets over *The Truman Show*. Welja, dit kan ik hebben, het valt in het niet bij de ellendige vergadering. De vergadering ging zoals altijd. De vaste cue voor ellende: "Goed. Volgende agendapunt. Subsidieaanvragen."

Het is een steeds terugkerende kwestie tijdens de vergaderingen van de culturele stichting waarvoor ik de moeilijk beschikbare subsidie moet binnenharken. Een *running gag* maar dan zonder grap. Ik raak er aardig bedreven in, formulieren invullen. Dat kan nog van pas komen. Hét kenmerk van bestuurswerk is dat je jezelf voorhoudt dat al het treurige zwoegen ergens goed voor is en zo hou ik mezelf voor dat het doen van subsidieaanvragen een goede voorbereiding op de beroepspraktijk is. Of misschien, om precies te zijn, eerder een goede voorbereiding op het uitblijven van een beroepspraktijk: alle pas afgestudeerden die ik ken bekwamen zich momenteel in het aanvragen van een WW-uitkering. Een uitkering aanvragen, dat is alle met je diploma verkregen eigenwaarde met één formulier in de brievenbus zien verdwijnen. Gek genoeg beschouwt het leger gediplomeerd werklozen om me heen het aanvragen van een uitkering niet als het summum van treurigheid. Dat is een ander aspect van werkloosheid, een gespreksonderwerp dat inmiddels in mijn vriendenkring taboe is omdat het zo'n pijnlijk onderwerp is, waarbij vergeleken alle futiele ongemakkelijkheden van het leven verbleken. Ongemakkelijkheden zoals stomverbaasd op het terras staan tegenover iemand die je daar niet had verwacht, bijvoorbeeld.

"Heb je een date?" vraag ik, en tijdens het antwoord zoek ik al wanhopig naar de juiste repliek. Ik kan zo oprecht mogelijk "veel plezier" zeggen, ik kan beginnen te verkondigen hoe ontzéttend goed het gaat met mijn studie of hoe ontzéttend leuk ik net vergaderd heb. Maar hmm, nee, tsja. Dan schiet het me te binnen. Dé vraag om de situatie te laten omklappen in mijn voordeel. Dit is mijn troef. Ik glimlach. "Ah, leuk joh. Zeg – hoe gaat het nu met solliciteren?"

PRIJSVRAAG UITSCHRIJVEN

WILHELM HUCK, HOOGLERAAR FYSISCH-ORGANISCHE CHEMIE, EN **CARL FIGDOR**, HOOGLERAAR IMMUNOLOGIE

"Carl Figdor onderzoekt of het mogelijk is het menselijk afweersysteem te gebruiken in de strijd tegen kanker. Hij is daarbij op zoek naar goede technieken om te kijken naar de rol van individuele cellen in het immuunsysteem. Zo kwam hij bij mij terecht. Ik gebruik waterdruppels die als model voor een cel kunnen dienen en waarin we de omgeving en de reacties binnen de cel kunnen nabootsen.

We bespraken hoe deze techniek kan worden ingezet ten bate van het kankeronderzoek. Toen kwam Carl met het idee van een prijsvraag. We wilden de onderzoekers uit zijn groep daarmee stimuleren om met ideeën te komen voor experimenten die ze met deze techniek konden doen. De hoofdprijs was een weekend naar Parijs.

Eerst hield ik een lezing over mijn werk en mijn manier om de chemie in de cel te bestuderen. Daarna bedachten de onderzoekers in twee- of drietallen voorstellen voor experimenten, die ze moesten presenteren. Na afloop werd er over de voorstellen gestemd. Het was opvallend hoeveel goede ideeën eruit kwamen. Er waren twee echt nieuwe inzichten bij, ook gloednieuw voor mij. Ik werk nu samen met iemand uit de groep van Carl in de richting die we toen hebben voorgesteld."

informatie over iemands gemoedstoestand."

Op de campus doet directeur Peter Hagoort van het Donders Instituut voor hersenonderzoek er alles aan om te voorkomen dat zijn medewerkers in hun eigen veilige omgeving blijven hangen. Niet door denktanks te organiseren of brainstormsessies te plannen, maar subtieler: door situaties te scheppen die uitnodigen tot creativiteit. "Vergelijk het met de vliegjes op de herentoiletten op Schiphol. Daar staat ook niet op de muur 'alleen in de pot plassen', maar die vliegjes werken wel als zodanig."

Elke donderdag is op het Donders een Brownbagmeeting. Een onderzoeker houdt een half uur een verhaal over een willekeurig onderwerp, dat niets met zijn of haar onderzoek te maken heeft. Over de vrije wil bijvoorbeeld of wat er gebeurt in het brein als je tangodanst. Donders Beyond Borders is nog zo'n manier om onderzoekers een breder perspectief te geven. Daarbij vertellen toppers van de universiteit, waaronder fysicus Theo Rasing, op uitnodiging van het breininstituut over hun onderzoek.

Wat betreft de kamerindeling op het Donders let Hagoort erop dat onderzoekers hun kamer delen met iemand uit een heel ander vakgebied. Een fysicus bijvoorbeeld, zit bij Donders in één ruimte met een taalkundige. "Eén manier om creativiteit op te roepen, is mensen met elkaar in aanraking te brengen die elkaar normaliter niet zouden treffen. Ik zie dat mensen daardoor dingen oppikken die ze anders waarschijnlijk zouden missen." Zijn masterstudenten ontregelt hij door ze te verplichten om hun onderzoek nu eens te presenteren zonder hulpmiddelen. Dus zonder PowerPoint of computerscherm. Onder het motto: "Af en toe moet je even een shift maken." *

Fabian werkt in een callcenter. Met een hbo-diploma in zijn ene broekzak en een universitair diploma in zijn andere komt hij nergens anders aan de bak. En ja, je moet toch wat om aan je geld te komen. Fabian droomt ervan om journalist te worden en probeert naast zijn werk als *agent* opdrachten te krijgen bij grote magazines. Een zomerverhaal.

Tekst: Fabian de Vogel

DILEMMA

"Ok, ik heb een dilemma voor je: wat zou je kiezen, een kale Britney Spears neuken, of een Britney Spears *met* haar zoenen?"

"Een kale Britney Spears neuken. Duh." D. leunt tegen het kozijn van het raam en neemt nonchalant een slokje van zijn energiedrank. Zijn sigaret houdt hij tussen zijn duim en wijsvinger en als hij inhaleert, inhaleert hij heel diep en als hij uitblaast, blaast hij heel hard. De rook waait naar binnen.

"Ok", zegt D. "Ik heb er ook één. Je hebt twee stoelen. Op één stoel staat een penis en op de andere staat een taart. Je *moet* op één van de twee stoelen gaan zitten en wat er op de andere stoel staat *moet* je opeten. Wat zou je doen?"

"De taart opeten natuurlijk. *Duh*!" Ik imiteer D.'s *Duh*. "Makkelijk", voeg ik er aan toe. "Ik houd van taart."

D. kijkt me aan. Hij trekt heel langzaam zijn rechter wenkbrauw op. En terwijl hij een hijs neemt van zijn sigaret - en heel hard uitblaast - zegt hij rustig: "Je gaat dus op de penis zitten." Rond zijn lippen verschijnt een grimas. De rook blaast hij tussen zijn tanden door. Ik kijk naar P., P. staat met zijn schouder tegen het open raam geleund en grijnst ook naar me. "Ben je homo ofzo?"

"Ja kut, gast", zeg ik tegen D., "dit is geen dilemma, dit is onmogelijk. Ik ga ook geen penis opeten, dude." D. en P. lachen hardop. P. verslikt zich in zijn sigaret en terwijl hij hoest komt de rook uit zijn oren en uit zijn neus. Zijn buikje schudt als hij lacht. Ik draai mijn hoofd naar de vensterbank en zie drie vliegen lopen: het lijkt alsof de twee grootste de kleinste achterna zitten. Even overweeg ik om de kleinste dood te slaan. Ik doe het niet.

Ik draai me weer richting D. en P. "Ok, nog één: wat zouden jullie eerder doen, naakt, met een banaan in je kont van de Waalkade naar het Keizer Karelplein lopen of Brad Pitt in z'n reet neuken?" D. en P. beginnen weer te lachen. D.'s magere lichaam schudt als het buikje van P. en het lijkt alsof hij trilt. Ik meen dat ik zijn skelet hoor ratelen. "Brad Pitt in zijn reet neuken! *Duh*!" roepen ze allebei

tegelijk. Ze komen niet meer bij. Ik draai mijn hoofd en kijk uit het raam.

D. gooit zijn blikje energiedrank 'ringloos' in de prullenbak (zo heet dat in basketbal, legt hij uit) en schiet zijn sigaret uit het raam. P. schiet alleen zijn sigaret uit het raam. Ik wil nog iets zeggen. 'Zijn jullie homo ofzo', of iets in die richting. Maar ik houd mijn mond en kijk naar de vensterbank. De vliegen zitten er niet meer.

"Trek jij zo de deur achter je dicht als je weg gaat?", vraagt P. als ik naar mijn bureau loop om mijn tas in te pakken. "Ja, is goed man", antwoord ik. P. en D. lopen met een verse sigaret in hun mond de trap af. D. heeft een nieuw blikje energiedrank open getrokken. "Later, kerel!" roept P. "Later", zeg ik droog. Ik plof neer op mijn bureaustoel en kijk naar het computerscherm. Ik zet mijn headset op.

– "Goedemiddag, u spreekt met Fabian de Vogel, van Het Leven Is Een Feestje uitvaartverzekeringen. Hallo! Heb ik het genoegen met mevrouw De Vries?"

– "Daar heeft u het genoegen mee."

– "Fijn dat ik u tref! Realiseert u zich wel dat u elk moment kunt sterven? En dat uw naasten *zonder u* de begrafenis moeten regelen? Dat is niet alleen een hoop werk, het kan uw naasten ook enorm veel geld kosten. Het zou toch fijn zijn als dat allemaal geregeld was, *toch*?"

– "Euh, ja dat klopt, maar …"

– "Als het even gelegen komt, wil ik u graag toelichten wat wij voor u kunnen betekenen."

Ik leun voorover naar het beeldscherm en geef een beetje over in mijn mond als de zinnen zich in mijn hoofd afspelen. Ik druk het scherm uit.

*

Ik hoor de kerkklokken slaan. Twee uur. Mijn ogen vallen haast dicht en ik besluit een kop koffie te zetten. Terwijl het Senseo-apparaat pruttelt, rook ik een sigaret uit het raam en staar naar de verlichte wijzerplaat op de kerktoren. Er schiet een aantal dilemma's door mijn hoofd, maar ik vind er geen de moeite waard om aan D. en P. voor te leggen. Ik schrik op uit mijn gedachten als de sigaret tot aan mijn lippen is opgebrand. Zonder het kopje koffie onder de Senseo vandaan te halen ga ik weer achter mijn bureau zitten. Het felle licht van mijn iMac doet pijn aan mijn ogen. Ik lees de laatste regels van mijn artikel nog één keer door.

Spannend.
Ja.

Zullen we dan nu zoeken naar een pizzabezorger die wordt vastgebonden door een klusjesman?
Haha. Nee. Dat is gay.

Ik maakte maar een grapje. Bedankt in ieder geval voor je medewerking.
Moeten we je geschiedenis niet wissen?

Nee hoor.
Ow. Ja, euh. Nee. Euh, ik ben daar heel panisch voor. Ik ben soms nog banger dat iemand porno in mijn geschiedenis vindt, dan voor een soa.

Ik druk het scherm uit en ga slapen. In bed denk ik aan de koude koffie die nog in de keuken staat. Ik val in slaap.

*

"Jongens, *en meisjes*, ik zal maar gelijk met de deur in huis vallen. Gisteren was een k-u-t-dag. Er zijn kutscores gehaald en ik heb de helft naar huis moeten sturen. Ik weet niet meer wat ik eraan moet doen. Zeggen jullie het maar. Ik weet het echt niet meer. Het werk is niet zo moeilijk jongens, *en meisjes*! Kom op! Jullie lezen gewoon wat er in jullie script staat, en na vijftien keer 'Nee' moet er een 'Ja' tussen zitten. Gewoon een kwestie van doorzetten."

S. spreekt ons toe en wij houden, wijselijk, onze mond. Ik krab achter mijn oren en kijk even naar A., die tegenover me zit. Zijn petje rust naast zijn computerscherm en zijn kortgeknipte zwarte haren liggen plat op zijn hoofd. Hij wendt zijn blik af.

"Ok," zegt S., "Fuck it. We beginnen vandaag gewoon opnieuw. Fuck it. Het maakt me niet uit hoe je het doet, als je die klanten maar binnenhaalt. Voor mijn part beloof je ze clowns op hun begrafenis, David Bowie, of Michael Jackson, het maakt me allemaal geen flikker uit."

voor na

HOE WORD IK EEN NIEUW MENS DEZE ZOMER? *VOX* GEEFT TIPS. WANT VERANDEREN, WEET JE, HEB JE ECHT ZELF IN DE HAND.

LUISTER NAAR JE ADEMHALING IN DENEMARKEN

Is een baan zaligmakend? Sta deze zomer eens stil bij de vanzelfsprekendheden, vraag je af wat écht gelukkig maakt. Ga bijvoorbeeld naar Denemarken om je daar een week lang op te sluiten. Retraite heet dat. Het succesvolle zen.nl uit Nijmegen – vestigingen door heel Nederland én in Denemarken – organiseert deze trip. Je hoeft niet back to basic, maar logeert in een luxe hotel. Om je heen veel groen en kabbelende riviertjes. "Je krijgt meer inzicht in jezelf en kunt je geestelijke gezondheid vergroten", belooft Misha Beliën. Hij kan het weten, want hij studeerde een maand geleden af als filosoof aan de Radboud Universiteit. Thema van zijn scriptie: geluk. Cum laude, prijkt er op zijn bul. Beliën geeft meditatietrainingen bij zen.nl. "Door stil te zitten op een kussen en je te concentreren op je ademhaling, vallen je dingen op die je in je haastige bestaan nooit opmerkt. Dat je je ergert aan de luidruchtige ademhaling van je buurman of aan een pluisje op de grond." De crux is: die ergernis ombuigen. Misschien klinkt het gesnurk van je medemeditator wel als een lied. "Je creëert een nieuw patroon in de hersenen dat wél bevalt." Bovendien verbetert je concentratie. Tools die je kunt inzetten als je je weer mengt in de ratrace.
Mediteren buiten Denemarken kan natuurlijk ook. Wekelijks aan de Lage Markt tijdens de trainingen of intensiever tijdens een coachingstraject. "Ieder mens wil gelukkig zijn, maar doet ook dingen die daar niet aan bijdragen. De eerste stap is te achterhalen wat je gelukkig maakt."

www.zen.nl

"Michael Jackson is toch dood?!", zegt T. bijdehand. Haar vuurrood geverfde haren vallen voor haar uitdagende ogen. Ze lacht naar S. en kijkt dan naar mij. Ik wend mijn blik af.

"Inderdaad T.", zegt S. zuchtend, "Michael Jackson is dood". Een paar *agents* beginnen te lachen. Ik lach niet mee en kijk naar buiten. Aan de overkant zie ik in de dakgoot twee duiven zitten. De ene duif probeert de andere er vanaf te duwen en het lijkt alsof ze ruzie hebben om een plekje in de zon. Ik vraag me af of ik hallucineer. Een van de twee duiven draait zich naar mij toe en knipoogt naar me. En als ik beter kijk, zie ik dat de ene duif een rood petje op heeft en de andere een blauwe. Ze bewegen hun vleugels zoals rappers handgebaren maken. Of ze zingen, weet het niet. Het raam is gesloten en ik kan alleen hun snavels zien bewegen. Ik vraag me af hoeveel koppen koffie ik al heb gedronken vandaag. Ik draai me weer om naar S.

"Kom op, ff serieus jongens, we moeten knallen vandaag. Kom op. Ok. Ik weet het goed gemaakt. De eerste die scoort, mag roken. Fuck it. Ik weet het beter. Ik heb mijn gitaar bij me vandaag en de eerste die scoort, geef ik persoonlijk een serenade. Fuck it. Nog beter. Ik vraag je ten huwelijk en pijp je helemaal schraal. Kom op jongens. *En meisjes*! Scoren! Aan de slag!"

Ik zet mijn headset op en kijk weer uit het raam. De duiven zijn verdwenen. Ik neem een slok van mijn koffie en druk op 'enter'.

*

Vermoeid zit ik achter mijn iMac en ik open mijn mailbox. Een mailtje van H. A., hoofdredacteur van V.M.:

Hi Fabian,

Wanneer kan ik je nieuwe artikel verwachten?

Ik hoor graag van je!

Groet,

H.

Mijn hart maakt een sprongetje van blijdschap en ik drink mijn biertje in één keer leeg. "Shit, man, shit!", zeg ik hardop tegen mezelf, "ze willen nog een artikel! Shit." Ik rol mijn bureaustoel naar achteren en sta op om een bescheiden vreugdedansje te doen. Het kan. De gordijnen zijn dicht en het licht was toch al niet aan.

*

Ik kijk op mijn wekkerradio en ik zie dat het drie uur 's nachts is. Ik lig te woelen in mijn bed en de lakens plakken aan mijn klamme lichaam. De frisse geur van lentebloesem die van mijn droogrekje af komt, stelt me een beetje gerust. Het doet me denken aan vroeger, toen ik als kind met een veel te grote lolly door de tuin de hond achterna rende. Ik had ook een propellerpetje op.

Wekkerradio: 03.10. Ik draai me om en probeer weer in slaap te vallen. In een staat van half dromen, half wakker schiet er een dilemma door mijn hoofd: Óf je ouders je hele leven lang seks *zien* hebben, óf één keer *meedoen*.

Ik schrijf 'm op voor morgen en val in slaap.

NIEUWS UIT DE OR EN DE USR
www.radboudnet.nl/medezeggenschap
www.numedezeggenschap.nl
PUNT!

NIEUWS

Scriptie ≠ vertraging

Naast de notitie Studeren op de Campus, heeft de USR deze maand ook een notitie over scriptiebegeleiding aangeboden aan het college van bestuur. Veel studenten lopen namelijk uit tijdens het schrijven van hun scriptie en krijgen het idee dat ze onvoldoende begeleid worden. De notitie biedt handvatten om op centraal niveau meer te doen met begeleiding en daarnaast overzicht en ondersteuning te bieden in het doorlopen van het scriptieproces. Scriptiebegeleiders behoeven óók begeleiding. In sessies kunnen ze juiste werkwijzen van elkaar leren en problemen samen bespreken. Er ís al hulp beschikbaar voor docenten, via onder meer Dienst Studentenzaken, maar het aanbod is beperkt en velen weten dit niet. Tevens wordt in de notitie gewezen op het feit dat iedere student moet weten op hoeveel begeleiding hij of zij recht heeft. Daarnaast worden zaken als beoordeling, de rol van de tweede lezer en eisen ten aanzien van de inhoud beschreven. Meer aanbevelingen staan op de website van de USR: www.numedezeggenschap.nl.

ICT: onrust bij personeel

Al enige tijd wordt er gewerkt aan de reorganisatie van de ICT-voorzieningen. De reorganisatie is nu in de fase dat de medewerkers van UCI en GDI hun plaats krijgen in de nieuwe ICT-organisatie. De plaatsingsprocedure die hiervoor gehanteerd wordt, heeft tot grote onrust geleid bij een aantal betrokken medewerkers. Die onrust werd vooral veroorzaakt door onduidelijkheid over de plaatsingscriteria in combinatie met gewekte verwachtingen bij medewerkers. Een en ander leek niet overeen te komen met de wijze waarop de procedure werd uitgevoerd. De OR heeft het college van bestuur om opheldering gevraagd. Het college toonde begrip voor de situatie en organiseerde een informatiebijeenkomst voor de betrokken medewerkers.

Strategisch plan i.o.

Het college van bestuur werkt aan een nieuw Strategisch Plan, dat in 2014 in werking zal treden. Concepthoofdstukken over onderzoek en onderwijs worden nu besproken. Het is een uitgebreid document met veel onderwerpen, maar toch lijkt het als beleidsstuk inhoudelijk tamelijk dun: concrete acties en doelstellingen, anders dan de reeds bestaande, zoals bijvoorbeeld de internationalisering (bij onderzoek en onderwijs), de nadruk op hoge kwaliteit en de belangstelling voor valorisatie, zijn er moeilijk uit te halen. Een belangrijk punt in de discussie is of er een juiste balans gevonden kan worden in het meer globaal aangeven van aandachtsgebieden versus het concreter (in tijd en aantal) formuleren van het streefdoel.

INTERVIEW

Iedere maand worden twee leden vanuit de Gezamenlijke Vergadering geïnterviewd. Wie zijn ze en wat doen ze? Deze maand: Jelko Dijkman en scheidend voorzitter Henk de Jager.

Foto: Robert Appels
Jelko (l) en Henk

JELKO DIJKMAN, STUDENT POLITICOLOGIE, FRACTIE ASAP

Waarom ben je in de USR gegaan? "Eerst raakte ik zijdelings betrokken bij asap, maar ik bleek medezeggenschap veel interessanter te vinden dan ik van tevoren had gedacht. Toen daarna de mogelijkheid kwam om de USR in te gaan, maakte ik daar graag gebruik van!"

Waar zou het college van bestuur volgens jou meer in moeten investeren? "Ik denk dat er nog veel te winnen is op het gebied van arbeidsmarktoriëntatie. Inmiddels zijn de eerste stappen gezet om dat te verbeteren, maar ik denk dat de universiteit nog veel kan bereiken als ze studenten meer weet te overtuigen van het belang van oriëntatie op je toekomst, ook eerder in de studie al."

Wie is je grote voorbeeld? "Kees Vendrik, een man die niet heel breed bekend is, maar die in Den Haag alom gerespecteerd is en een bijzonder belangrijke rol heeft gespeeld in de ontwikkeling van GroenLinks."

Wat is je grootste ergernis op deze universiteit? "Dat werkplekken nauwelijks te personaliseren zijn. Eigen programma's gebruiken kan bijna niet en de aansluiting op cloudvoorzieningen als dropbox moet volgens mij veel beter kunnen."

Wat zou je altijd nog een keer willen doen? "Ik zou graag nog een keer voor langere tijd in het buitenland verblijven. Ik probeer mede daarom nu een stage in het buitenland te krijgen."

Wat wil je worden als je bent afgestudeerd? "Dat weet ik nog niet precies. Met medezeggenschap bezig zijn heeft mijn interesse voor politiek wel aangewakkerd, maar ik denk dat ik dan liever op de achtergrond actief zou zijn."

HENK DE JAGER, COÖRDINATOR ONDERWIJSACCREDITATIES

Na drie jaar als voorzitter van de Gezamenlijke Vergadering zwaai je nu af, en je keert ook niet terug in de OR. Wat ga je het meeste missen? "De contacten die je hebt met mensen uit alle hoeken en gaten van de universiteit."

Wat was het hoogtepunt in je periode als voorzitter? "We hadden met het college een fundamenteel verschil van mening over de onafhankelijkheid van de *Vox*-website. Ik ben erg blij dat die onafhankelijkheid er nu is. Andere punten waar ik tevreden over ben is de betere voorbereiding van de OR op het overleg met het college, door de invoering van interne OR-vergaderingen, die waren er niet. Dat overleg heeft bovendien aan inhoud gewonnen doordat we de discussie beter toespitsen op de beleidspunten waar het omgaat."

Hoe heb je het contact met het CvB ervaren? "Zeer plezierig. Uiteraard verschillen we regelmatig met elkaar van mening. Maar de discussie wordt vrijwel altijd in een goede sfeer gevoerd, met respect voor elkaars standpunten. Het college is voor de medezeggenschap ook heel toegankelijk."

Wat zou je aan de volgende voorzitter willen meegeven? "Ik vind dat je je opvolger niet voor de voeten moet lopen. Maar een probleem van alle medezeggenschap is het betrekken van je achterban bij het medezeggenschapswerk. Daarin valt nog een wereld te winnen."

Wanneer ga je tevreden slapen? "Het zal de leeftijd zijn, maar ik ga steeds eerder slapen."

Wat zou je altijd nog een keer willen doen? "Te voet naar Jeruzalem, maar dat wordt wel steeds moeilijker, dus misschien moet ik mijn doel maar wat dichter bij huis zoeken, Santiago de Compostella lijkt me ook heel mooi."

INSPIRATIE

INSPIRATIE, DAAR DRAAIT HET ALLEMAAL OM IN EEN CREATIEF BEROEP. *VOX* VRAAGT HAAR ILLUSTRATOREN: WELK IDEE BRACHT JOU VERDER?

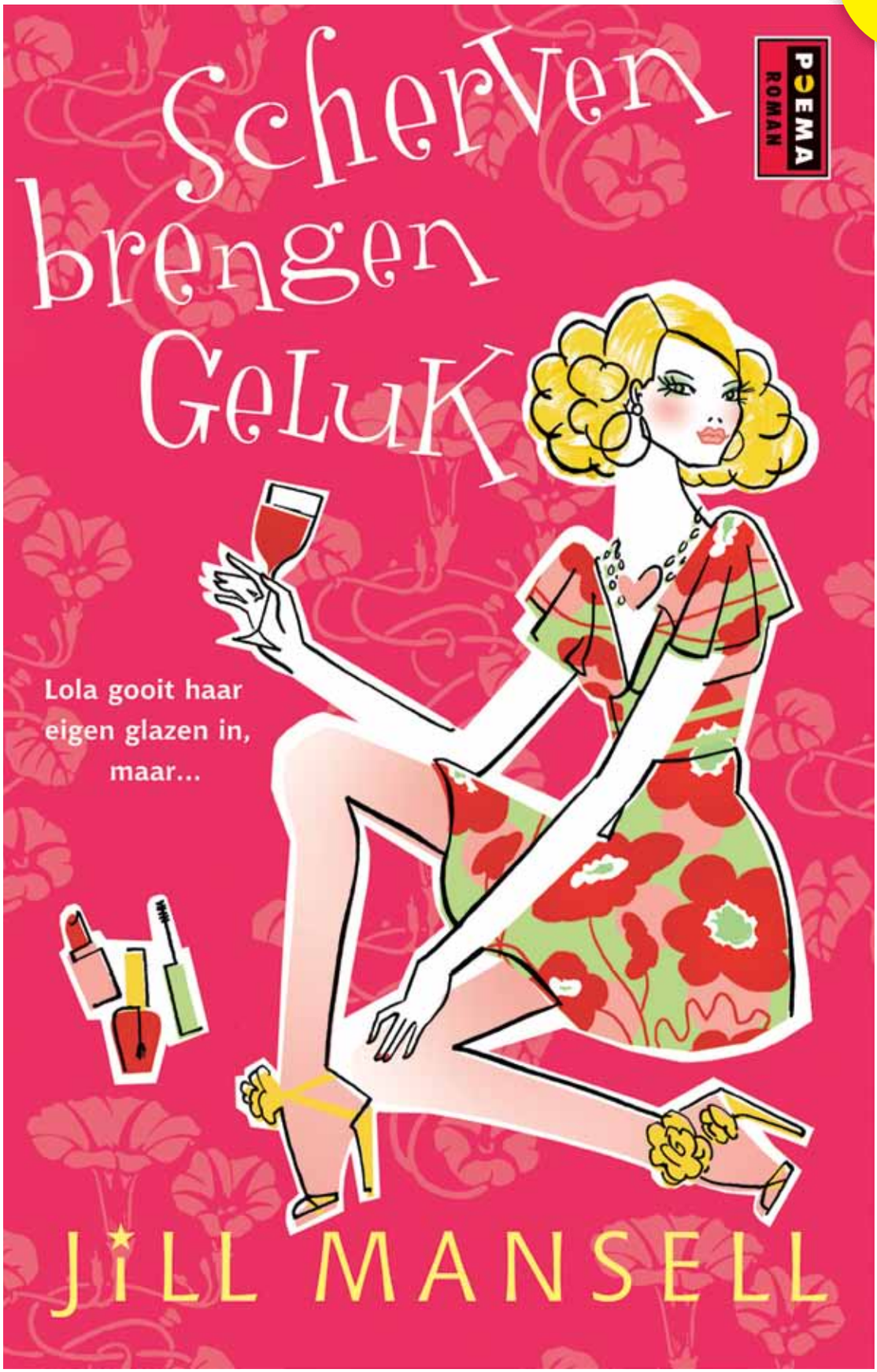

Ingrid Bockting (44) studeerde aan de AKI (nu Artez) in Enschede en heeft haar eigen bedrijf als illustrator/grafisch ontwerper. Ze illustreerde diverse *Vox*-artikelen.

DE BRAINWAVE VAN... **INGRID BOCKTING**

"Het concept chicklit was nieuw in Nederland en de Nederlandse uitgever van Jill Mansell wist niet goed hoe zo'n een omslag eruit moest zien. Ik had eerder omslagen van detectives geïllustreerd en zij vroeg mij onder het mom van 'jij kunt tekenen'. Door de stijl die ik toen heb gebruikt, die van luchtige poppetjes, werd ik gevraagd illustraties te maken voor tijdschriften die nog niet in mijn portefeuille zaten. Ik teken nu onder meer voor modeblad *Glamour*. Als ik zelf even geen inspiratie heb, loop ik naar een boekwinkel. Ik bekijk omslagen en blader door heel veel tijdschriften."

WIJ HALEN GEEN JUBILEUM

Tekst: Jolene Meijerink / **Foto's:** Duncan de Fey

Vijfentwintig jaar bij dezelfde baas werken was vroeger heel normaal. Je kreeg er zelfs een beloning voor: een extra maandsalaris of een receptie met bitterballen. Voor wie nu afstudeert, ziet de toekomst er anders uit. Tijdelijke contracten zijn de norm. Lekker flexibel, dat wel. Maar je kunt er ook onzeker van worden. Hoe zien studenten Dominique, Bas en Peter hun loopbaan? En maken ouders Olga, John en Herman zich daar zorgen over? "Er zijn twee drijfveren in het leven: angst en verlangen. Leg je focus op die laatste."

VADER JOHN: ‘IK WERKTE ER 38 JAAR MET PLEZIER’

Vader: John Lensen (60) werkte 38 jaar als productiemedewerker en later als teamleider bij Organon
Zoon: Bas Lensen (26) deed hotel- en eventmanagement (hbo) en studeert nu bedrijfskunde

John: “In mijn tijd was het niet moeilijk om een baan te vinden. Ik las in de krant dat Organon werknemers zocht. Wie er ging werken kreeg een huurhuis toegewezen. Vanuit het westen verhuisde ik naar Brabant. Na 38 jaar plezierige jaren bij Organon zoek ik nu een nieuwe baan. Het bedrijf werd overgenomen en er moesten mensen uit. Werk vinden op mijn leeftijd is lastig: ik ben te oud en te duur.”
Bas: “Ik maak me weinig zorgen over het vinden van een baan. Door mijn hbo-studie en mijn master bedrijfskunde bezit ik een unieke combinatie van kennis over gastvrijheid en bedrijfsprocessen.”

John: “Wat voor baan Bas later krijgt, maakt me niet uit. Het mooiste is als hij er veel plezier in heeft. Hij heeft nu een bijbaan in een Telfort-winkel. Dat ligt hem en dat vindt hij leuk. Da’s voor mij het belangrijkste.”
Bas: “Ik begon bij Telfort toen ik in Eindhoven studeerde. In Nijmegen ging ik bewust bij dezelfde firma verder. Ik wil graag bij moederbedrijf KPN terechtkomen en intussen heb ik al vijf jaar werkervaring in de telecomwereld. Dat zeggen weinig afgestudeerden mij na.”
John: “Je krijgt nu moeilijk een vast contract. Dat is vervelend als je je wilt settelen. Je koopt geen huis als je niet weet hoe lang je bij een bedrijf blijft.”
Bas: “Als je het ergens goed hebt, blijf je. Die loyaliteit heb ik van mijn vader. Waar ik nu werk, kan ik doorgroeien naar een functie als marketeer of regiomanager. Vastigheid vind ik belangrijk. Er is een heel uitdagend aanbod nodig om me bij Telfort weg te krijgen.”

DOCHTER DOMINIQUE: 'ER IS VEEL COMPETITIE'

Moeder: Olga Fonteijn (49) startte twintig jaar geleden het bedrijf EHR (verhuurbemiddeling in tijdelijke bewoning)
Dochter: Dominique Ros (20) studeert politicologie

Olga: "Als ondernemer moet je altijd positief gestemd zijn. Elke beweging omlaag gaat op een gegeven moment ook weer omhoog. Er is sprake van vergrijzing, dat betekent dat er werk is."

Dominique: "Ik vind de flexibilisering van de arbeidsmarkt heel dubbel. Het geeft je mogelijkheden, maar ook veel onzekerheid. Je moet heel bewust kiezen. Een verkeerde afslag nemen kun je je niet veroorloven."

Olga: "Er liggen volop kansen in de toekomst, maar de wijze waarop ze zich voordoen is veranderd. Zo is onze horizon enorm verbreed door social media: een groter netwerk, mogelijkheden om je te presenteren. Ik vind de flexibilisering juist een verrijking."

Dominique: "Maar zo makkelijk is het niet. Een studie afronden is niet genoeg; je moet je ook profileren met stages en bestuurswerk. Daarom heb ik in Zweden gestudeerd en was ik voorzitter van de dansvereniging."

Olga: "Juist nu heb je alle ruimte om zelf je richting te bepalen. Om te laten zien welke stip op de horizon jij voor ogen hebt. Vroeger waren we materialistischer, bezit was belangrijk. Nu laten we dat voorzichtig los. Dat geeft vrijheid."

Dominique: "Tenzij je die richting nog niet kent. Dan is het beangstigend. Gelukkig heb ik nog wat tijd om na te denken."

Olga: "Maak jij je daar echt zorgen over?"

Dominique: "Ja, er zijn veel factoren om rekening mee te houden, je moet de juiste keuzes maken en er is veel competitie."

Olga: "Er zijn twee drijfveren in het leven: angst en verlangen. Leg je focus op die laatste. Ik geloof dat je alles kunt bereiken wat je wilt, als je bereid bent om daar de nodige opofferingen voor te doen."

Vader: Herman Moons (56) applications and validation engineer bij NXP
Zoon: Peter Moons (21) student moleculaire levenswetenschappen
Peter: "Mijn droom is om CEO te worden van een farmaceutisch bedrijf. Om daar te komen, moet ik nog heel wat stappen zetten. Gelukkig mag ik eerst nog een paar jaar studeren, waarmee ik meteen de crisis overbrug."
Herman: "Ik zie Peter eerst de techniek in gaan en later als leidinggevende werken. Hij praat makkelijk en ritselt graag dingen. Zolang hij zijn hart volgt, ben ik tevreden."

Peter: "Ik bereid me nu al voor op mijn carrière. Ik leer veel van mijn bestuursfunctie bij studievereniging Sigma, volgend jaar ga ik de studentenraad in en ik neem deel aan activiteiten die Sigma samen met bedrijven of de universiteit organiseert."
Herman: "Door nevenfuncties blijf je groeien. Ik ben 56, maar leer nog steeds. Alle mogelijke cursussen volg ik. Blijf jong van geest, dat is fijn voor jezelf en maakt je aantrekkelijk voor de werkgever. Daarnaast is een specialisatie belangrijk. In mijn tijd moest je overal goed in zijn: een vijf voor wiskunde moest je opkrikken. Nu kijken ze naar je sterke punten. Die ga je versterken."

Peter: "29 jaar bij dezelfde werkgever blijven, zoals mijn vader, is geen optie meer in deze tijd. Starters krijgen moeilijk baanzekerheid. Jobhoppen vind ik voorlopig geen probleem, maar later lijkt het me vervelend. Vanaf mijn dertigste wil ik het liefst binnen één bedrijf verder groeien, met een vast contract."
Herman: "De flexibilisering van de arbeidsmarkt is een kwestie van wennen. Ik werk met collega's uit verschillende landen, die flexibele contracten heel normaal vinden. Voordeel is dat zij altijd hard werken uit angst voor baanverlies, nadeel is dat ze hun kennis voor zichzelf willen houden. Dat maakt werken in teamverband moeilijker."

VADER HERMAN: 'JE MOET JONG VAN GEEST BLIJVEN'

Ze vraagt veel van ons, die economische crisis. We worden geacht flexibel te zijn, alles aan te pakken en niet depressief tussen de sollicitatiebrieven te gaan zitten. Maar kunnen we dat wel? “Baanonzekerheid heeft bijna altijd een slechte invloed op de gezondheid van werknemers.”

Tekst: Lydia van Aert en Mark Merks **Fotografie:** Erik van ’t Hullenaar

JE ZOU ERVA EEN CRISIS S

We praten onszelf de put in. Jonge mensen staan onder druk. Onder druk om een geschikte baan te vinden, om baan en privé op elkaar af te stemmen. De flexibele arbeidsmarkt vraagt en vraagt, maar kunnen wij nog wel draaien?

De cijfers liegen er niet om. Uit gegevens van het CBS blijkt dat 10,6 procent van de beroepsbevolking tot 35 jaar werkeloos is. Van degenen met een baan zit 35 procent op een tijdelijk contract (zie ook het artikel op pagina 10-15). Ruwweg een op de negen (11,6 procent om precies te zijn) Nederlanders tot 35 jaar kampt met burn-outverschijnselen.

“Het is zeker een tendens dat studenten zich zorgen maken over de arbeidsmarkt”, zegt studentenpsycholoog Alex Buiks. “Mijn collega’s en ik merken dat het vooruitzicht van arbeidsmarktkrapte studenten al tijdens hun studie extra druk bezorgt. Er komen meer studenten bij ons langs die daar last van hebben. Ze worden er zwaarmoedig van of hebben faalangst.” Is dit nieuw? Eind jaren tachtig was de druk op jonge mensen die zich op de arbeidsmarkt begaven immers ook groot. De werkloosheid onder jongeren was toen zelfs hoger dan nu. Buiks maakte die periode zelf mee en denkt wel dat er verschil is. “Mijn generatie heeft langer kunnen studeren en had een vangnet: het was gemakkelijker om een uitkering te krijgen. Op dit moment kunnen studenten zich maar weinig uitloop permitteren. De situatie op de arbeidsmarkt is voor hen vervolgens een extra stressfactor.”

Dat terwijl jongeren nu sowieso al meer stress lijken te ervaren. Keuzestress is een bekend en veelbeschreven begrip. Deze generatie is opgegroeid met het idee dat alles maak-

N IN CHIETEN

baar is, maar ook dat je zelf hoofdverantwoordelijk bent voor succes en falen.

Conformeren

Jongeren voelen dus druk, de verwachtingen zijn hoog. Wellicht te hoog. Paul van Tongeren, hoogleraar Wijsgerige Ethiek, schreef onder andere over planningstress en de moeite die het kost om verwachtingen te doorbreken. De toenemende flexibilisering van de arbeidsmarkt heeft de mens weinig gebracht, aldus Van Tongeren. “De economie – niet de samenleving, de economie – vraagt voortdurend om meer flexibiliteit. In de praktijk is dat steeds meer gaan betekenen dat je voortdurend inzetbaar bent, altijd beschikbaar bent. Het maakt mensen tot instrument. Flexibiliteit is geen keuze, maar wordt opgelegd. Marx beschreef dat al: de mens als instrument van het kapitaal ten tijde van de industriële revolutie. De socialisering heeft de arbeidsverhoudingen meer gelijk getrokken. Dat zijn we nu aan het terugdraaien.”

Het gevaar is dat je als instrument wordt gedwongen je te conformeren; een instrument heeft zelf geen invloed op waar het heengaat. “Er wordt te veel druk gezet op jonge mensen om in de pas te lopen.” Dat gaat wringen, aldus Van Tongeren. “Of je kunt niet mee en blijft achter, of je gaat mee, wordt steeds meer beschikbaar en bruikbaar, totdat je op een gegeven moment stil staat en jezelf afvraagt: is dit het nu?” Dat kan in sommige gevallen – lang niet alle – leiden tot een crisis. “Het is een natuurlijk moment, dat je jezelf die vraag stelt. Als je dat combineert met de drukte van het huidige bestaan, dan kan het jammer genoeg een heel pijnlijke ervaring worden. Als je op je dertigste ontdekt dat je een bruikbaar instrument bent geworden, wat ben je dan? Dat is een

typische ervaring van mensen die altijd zeggen dat ze het 'druk, druk, druk' hebben. Als zij dan eens omkijken, bijvoorbeeld op vakantie, dan zien ze de tijd die ze verloren hebben."

Dus in feite vervangt de burn-out de *midlife crisis*? Van Tongeren: "Het zou kunnen, de jonge generaties zijn wat dat betreft eerder volwassen. De vraag 'is dit het nu', die eerst gereserveerd was voor de *midlife crisis*, komt nu eerder." Heeft deze generatie meer last van burn-out? "Ik denk dat in een tijd van werkloosheid, van toenemende flexibilisering en vrije beroepen, de kans groter wordt. Het gevaar neemt in tijden als deze toe. Het risico is niet groter, maar de kans om met het risico in aanraking te komen is groter."

Flexibilisering

De druk van de – zelfopgelegde – verwachtingen hangt als een molensteen om de nek. Maar op welke meer tastbare manier heeft de situatie invloed op het persoonlijk leven van de verse arbeidsmarktbetreder? Sociologe Marloes de Lange promoveert op arbeidsmarktflexibilisering en de wijze waarop schoolverlaters daarmee te maken hebben. Ze bekeek een periode van vijftien jaar en zag dat jonge mensen die de arbeidsmarkt op komen vaker een tijdelijk contract krijgen.

In feite zijn er drie opties: een tijdelijk contract, een vaste baan of werkloosheid. Een starter die begint met een tijdelijk contract verdient gemiddeld minder dan iemand met een vaste baan. De loopbaan ontwikkelt zich sowieso trager; mensen die starten op een tijdelijk contract bezetten vaker beroepen en functies die lager op de ladder staan. Maar, een positieve noot: die negatieve effecten ebben na verloop van tijd weg, aldus De Lange. "Op latere leeftijd komen mensen met dezelfde kwalificaties uit op hetzelfde niveau, onafhankelijk van het contract waarmee ze zijn gestart."

En er is meer (relatief?) goed nieuws voor de hoger geschoolden: daar lijkt de flexibiliteit er daadwerkelijk toe te leiden dat er meer mensen aan het werk komen. De Lange: "Het toenemende aantal tijdelijke contracten leidt vooral

ARBEIDSMARKT KRIJGT MEER AANDACHT BINNEN STUDIE

Jaarlijks wordt Nijmeegse alumni gevraagd naar een terugblik op hun studie. In de jongste editie van deze alumnimonitor (april 2013) krijgen de opleidingen door de bank genomen een voldoende. De enige onderdelen die (bij sommige faculteiten) een onvoldoende scoren, zijn 'voorbereiding beroepspraktijk' en 'voorlichting beroepsmogelijkheden'. Met name letterenalumni geven een dikke onvoldoende: een 4,8. Ontevredenheid hierover heerst ook onder alumni van de managementfaculteit (5,2) en bij filosofie en theologie (5,4). Gemiddeld scoren de opleidingen een 5,9. Dit cijfer stijgt de laatste jaren licht, wat mogelijk is te danken aan het speciale loket voor arbeidsmarktvragen, waarmee de rechten- en bèta-faculteit al een begin hebben gemaakt. Het plan is om op alle faculteiten zo'n (digitaal) loket te openen, onder de naam Career Services. Een ander voornemen is om de arbeidsmarkt een steviger plek te geven in de curricula en in de studievoorlichting. Dit laatste gebeurt al op de scholierensite studereninnijmegen.nl, die per studie zicht biedt op de toekomstige arbeidsmarktsituatie.

INSPIRERENDE BOEKEN

Merel Ritskes is hoogleraar Proefdierkunde en geeft zenmeditatietrainingen.

Ritskes' tip: *Jealousy* (1985) van Nancy Friday. "Friday legt in dit boek uit hoe jaloezie werkt. Dat begint al bij baby's, die in de tepel van de moeder bijten, omdat zij de macht heeft om te bepalen wanneer de baby eet. *Jealousy* laat zien hoe mensen – en heus niet alleen vrouwen! – door jaloezie in beslag worden genomen. Een inspirerend boek."

tot een afname van de werkeloosheid, gaat niet zozeer ten koste van vaste banen. Bij lager geschoolden is dat anders: zij krijgen vaker een tijdelijk contract ten koste van de vaste contracten."

Dat heeft op korte termijn allerlei consequenties. "De flexibilisering levert onzekerheid op: ben je over een jaar nog aan het werk, ja of nee?" En dat heeft invloed, op het privéleven, maar zelfs op de relaties die je aanknoopt. Homogamie is een bekend begrip in de sociologie. Het betekent dat mensen vaak een relatie aangaan met iemand met een soortgelijke achtergrond, opleiding of etniciteit. De Lange was nieuwsgierig of dat zich ook verder uitstrekt: zoeken mensen met een tijdelijk contract elkaar op? Ja, is het antwoord. "Het aantal relaties tussen twee mensen met een tijdelijke aanstelling, of tussen één persoon met een tijdelijk contract en één werkloos persoon, neemt toe. Overigens zijn er nog steeds meer relaties waarbinnen minimaal een persoon een vast contract heeft, maar het aantal huishoudens met weinig zekerheid groeit."

VERVANGT DE **BURN-OUT** DE MIDLIFE CRISIS?

De Lange interviewde een reeks koppels en reconstrueerde van iedere partner de arbeidsgeschiedenis. Daaruit blijkt dat mensen met vaste contracten eerder gaan samenwonen en eerder trouwen. Opvallend: op het krijgen van kinderen heeft het niet zoveel invloed. Nu doen we dat in Nederland natuurlijk ook al relatief laat. Uit cijfers van het CBS blijkt dat de gemiddelde Nederlandse vrouw 29 is wanneer ze haar eerste kind krijgt.

Tussenkop

Gezondheid. Ook dat is een belangrijk onderwerp. Is het zo dat een ander contract invloed heeft op de gezondheid van werknemers? Zijn mensen met een vast contract gezonder dan collega's met een tijdelijke baan? Promovendus Alfred Wagenaar, onderzoeker arbeidspsychologie, doet daar onderzoek naar. Wagenaar: "Baanonzekerheid heeft bijna altijd een slechte invloed op de gezondheid van werknemers. Het heeft invloed op hun fysieke gesteldheid, welzijn, betrokkenheid bij het werk en hun tevredenheid met het werk." Maar, benadrukt Wagenaar, het ene tijdelijke contract is het andere niet. Medewerkers met een jaarcontract – eventueel met uitzicht op een vaste baan – zijn niet te vergelijken met uitzendkrachten. "Uitzendkrachten doen vaker fysiek zwaar werk, hebben minder mogelijkheden zich te ontwikkelen. Medewerkers met een jaarcontract, die vaak uitzicht hebben op een vast contract, voelen zich over het algemeen net zo betrokken bij het bedrijf en hun collega's als degenen met vast werk.

Starters vinden ontwikkeling en carrièrekansen het voornaamste. Wel is het zo dat ze de tijdelijke baan zien als opstap naar een betere optie." En, bevestigt Wagenaar, het is ook zo dat werknemers zeker liever vast werk hebben. "Uit verschillende onderzoeken blijkt dat 60 tot 75 procent van de tijdelijke krachten liever een vast contract zou hebben."

Wagenaar plaatst enkele kanttekeningen bij de legende van de volledig flexibele arbeidsmarkt. "Het aantal tijdelijke contracten nam in de jaren tachtig in korte tijd flink toe. Sindsdien stijgt het aandeel wel stabiel, maar veel minder sterk. Tijdens de crisis is het zelfs gestagneerd. Sowieso gaat het dan vaak om jaarcontracten: de aanloop naar een vaste baan. Slechts 4 procent van de beroepsbevolking werkt als uitzendkracht. De vaste baan is nog lang niet op haar retour."

Wel zijn de sociale zekerheden, de rechten van de werknemer, meer uitgekleed. De kans is groot dat er bij je eerste baan een jaarcontract op je ligt te wachten, misschien voor minder uren dan je gewenst had, misschien op een wat lager instapniveau. De telefoon gaat in de avonduren, voor de afgekalfde rechten komen vooral plichten terug. Dat heeft op korte termijn consequenties: op relaties, op het kopen van een huis, het opbouwen van pensioen.

Er wordt veel gewezen op het hoge aantal jongeren met burn-outklachten. Dat is inderdaad hoog, maar niet nieuw: het is al sinds het CBS in 2007 startte met de huidige manier van registreren vrij hoog en redelijk stabiel. Is deze generatie een verloren generatie? Dat werd in de jaren tachtig ook gezegd. En met die generatie is het, in retrospect, ook qua carrière goed gekomen. Ja, de werkloosheid is hoog. Het is vechten voor een plekje. Maar de werkloosheid is niet hoger dan toen. Deze generatie is nog niet verloren. ✱

voor/na

HOE WORD IK EEN NIEUW MENS DEZE ZOMER? *VOX* GEEFT TIPS. WANT VERANDEREN, WEET JE, HEB JE ECHT ZELF IN DE HAND.

LEER DUITS

Ach en wee. Wat gaat het toch slecht met de Nederlandse economie. Maar wie zegt dat jouw professionele toekomst in ons kikkerlandje ligt? Tien kilometer hiervandaan begint Duitsland, waar het economisch gezien stukken beter gaat. Dus: vergroot je marktwaarde en leer Duits. Spring op een mooie dag op de fiets en peddel de grens over. Ga naar de Aldi in Kranenburg en vraag waar de ingeblikte doperwten staan. Niet laten merken dat je Nederlander bent, want dan antwoorden ze gewoon in het Hollands. Behoefte aan een structurele aanpak? Bij Radboud in'to Languages, het expertisecentrum voor taal, kun je je onderdompelen in het oosterbuurs. Tijdens een intensief taalprogramma bouw je je Derrickquotes in enkele weken uit tot heel behoorlijk Duits. "We zitten hier middenin de Euregio en de arbeidsmarkt wordt steeds internationaler", zegt Sylvia van der Weerden, manager Vreemde Talen. "Zorg dat je je talen goed spreekt." Werkgevers krijgen bovendien oog voor de verschillende niveaus die er zijn in taalbeheersing. Het kan uitmaken of er niveau 1 of niveau 2 op je cv prijkt. De zomer is ook een prima moment om je Engels bij te schaven, bijvoorbeeld tijdens een summercourse van twee weken. "Elke ochtend les en elke middag zelfstudie", schetst Van der Weerden het programma. "We zoomen in op academisch Engels. Want dat is echt iets anders dan vakantie-Engels." Handig als je aanhikt tegen een Engelstalige thesis of master.
Demnach, take up that glove!

www.ru.nl/radboudintolanguages

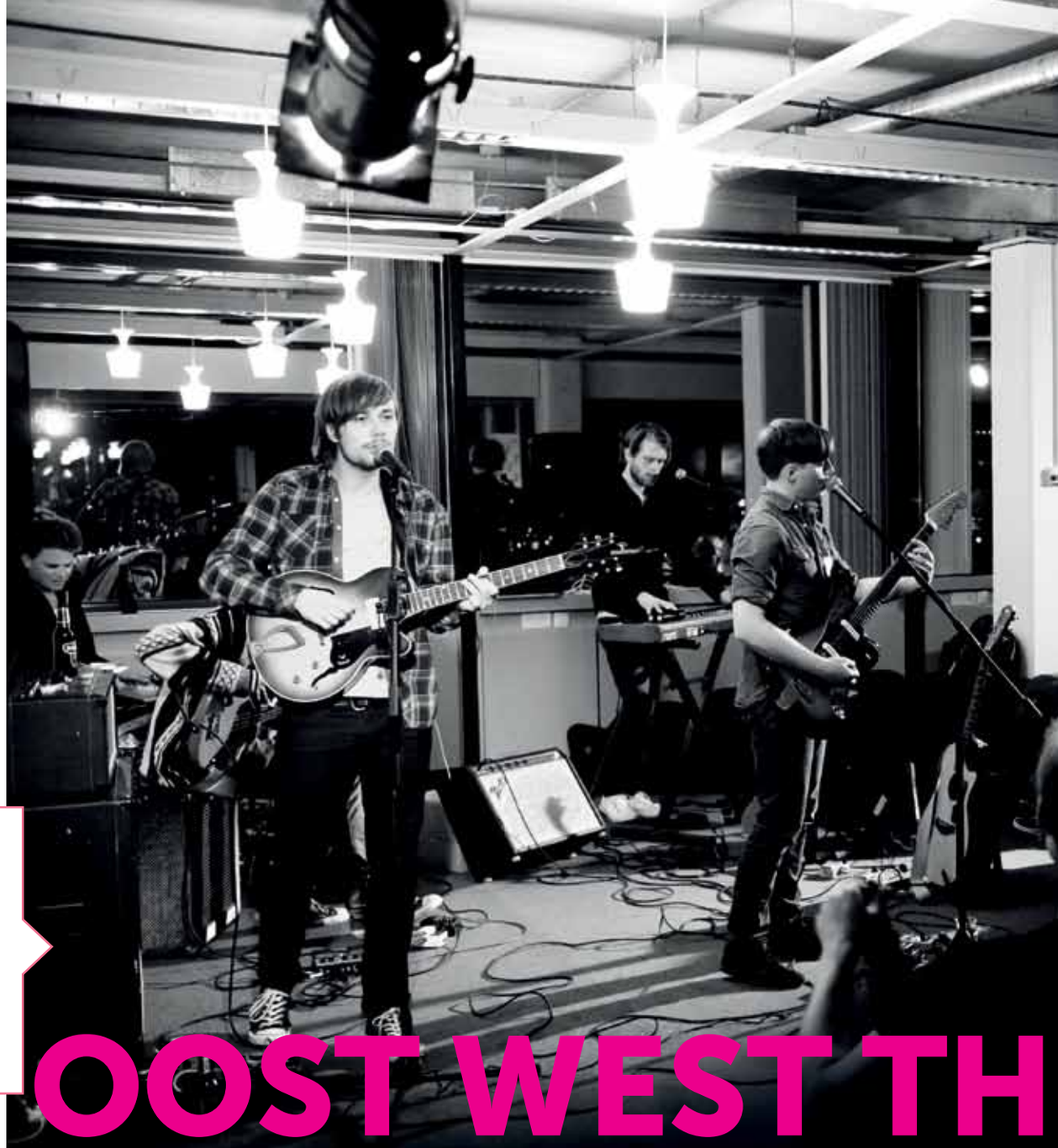

OOST WEST TH

Je kunt natuurlijk alle stadskranten uitpluizen, honderden sites afgaan of je abonneren op een veel te frequente nieuwsbrief om erachter te komen wat Nijmegen komende maand te bieden heeft op cultuurgebied. Maar je kunt ook gewoon achterover leunen en vertrouwen op de mening van vier *Vox*-deskundigen.

LUISTEREN

TIMO PISART (24), PSYCHOLOGIE-ALUMNUS, FREELANCE POPJOURNALIST, DJ EN GITARIST VAN OIIO

1. RED SHOE TUINCONCERT

23 augustus in geheime tuin
Wat dacht je van slaapkamermuziek van De Held en folk van de adembenemende tweelingzusjes Clean Pete, met als bonus schrijvers Wout Waanders en Willem Claassen?
10 euro. 20.00 uur.

2. VALKHOF FESTIVAL

13-19 juli in Valkhofpark
Wat een gigagoed programma heeft het Valkhof Festival! Tips: avant-garde saxofonist Colin Stetson, experimentele folkies Akron/Family, jazzheld José James en beatbakker Cashmere Cat.
Gratis.

3. SPINVIS

18 juli in Stevenskerk
Mijn favoriete liedjesschrijver van eigen bodem staat zomaar in de Stevenskerk.
12 euro. 20.00 uur.

Verveeld van de poppodia en geijkte concerten? Nodig dan eens een band uit bij je thuis of ga langs bij een van de vele, vele huiskamerconcerten die er zijn in Nijmegen. “Het schept een band.”

Tekst: Timo Pisart
Foto: Thijmen Sietsma

Ruben (31), een boomlange gast van 2.10 meter en zijn vriendinnetje Lieke (29, bijna een halve meter korter) zitten samen in de meterkast. En wat klinkt daar, op een samenraapsel van ukelele, klokkenspel en andere kinderinstrumentjes? Het is *Get Lucky* van Daft Punk. Onder het mom van ‘grote hits in kleine ruimtes’ treedt de Nijmeegse band Claustrofonie overal op waar hij maar kan. Desgevraagd vertelt Ruben graag over de precieze Claustrofonie-factor: (aantal weken in de top 40) x (41 - de gemiddelde positie) = aantal kubieke meter per persoon. Hij lacht. “Ja, hoe kleiner, hoe beter!”

Claustrofonie geeft een typisch voorbeeld van do it yourself-concerten die heden ten dage zo in zwang zijn. Niet optreden in de geijkte poppodia als Doornroosje en Merleyn, maar gewoon kleinschalig zélf een showtje organiseren voor vrienden, liefhebbers en gelijkgestemden in huiskamers of andere geïmproviseerde ruimtes. Ruben: “Het is toch leuk om bij mensen thuis te spelen? Je hebt dan écht contact. Ze raken vaak een beetje uit hun comfortzone bij onze optredens - net als wijzelf - omdat ze bijna letterlijk bij ons op schoot zitten. Ze kunnen niet zoals bij een poppodium veilig aan de bar gaan zitten meeknikken met de drums.”

Op visite bij een onbekende

Een van de leukste Nijmeegse organisaties die zulke optredens organiseert is Red Shoe Sessions, van onder andere RU-alumnus Nick Huijts (26). In 2009 nodigde hij een bandje uit in zijn studentenkamer. “Dat werden er al

UIS BANDS

snel twee, drie en meer. Ik had het jaar daarvoor Stukafest georganiseerd en vond het jammer dat we maar eens per jaar zoiets konden meemaken." Dat nieuwe initiatief werd Red Shoe Sessions en al gauw raakte ieder concert uitverkocht. "De meeste mensen komen niet omdat ze de muziek al kennen, maar om iets nieuws mee te maken. Dat zit hem niet alleen in de bands maar ook in de locaties. Het is een beetje alsof je met een man of dertig bij een onbekende op visite bent. Dat schept sneller een band dan wanneer je met honderden naast elkaar in een zaal staat."

Ook Joni van der Leeuw (25, sociologie alumnus) werd geïnspireerd door Stukafest en stippelde met zijn indiefolkband OIIO een huiskamertour uit door heel Nederland. "Van studentenhuizen tot boerendorpen tot een Gooise villa aan toe! We spraken altijd af: de band zorgt voor de muziek, het huis voor het publiek." Vervolgens ging hij af en toe ook thuis muzikanten uitnodigen, van Wooden Saints tot Port of Call. Wil je zelf óók een bandje in je studentenkamer? "Benader er gewoon een", tipt Joni. "Het geeft zowel de artiesten als het publiek de mogelijkheid om ook eens een toffe culturele beleving van de grond te krijgen zonder de bemoeienis van allerlei logge instanties als podia of festivals. Het publiek en de artiest worden met dit soort kleinschalige initiatieven gedwongen elkaar op te zoeken en gelukkig vinden ze elkaar steeds vaker. Mooi om te zien!"*

Red Shoe Sessions organiseert op 23 augustus een bijzonder tuinconcert met slaapkamermuzikant De Held en folk-tweeling Clean Pete. Kaarten zijn te krijgen via redshoesessions.nl.

ZIEN

MARLON JANSSEN (25), STUDENT ALGEMENE CULTUURWETENSCHAPPEN EN FILMFANAAT

1. PLUK DE NACHT: OPEN AIR FILM FESTIVAL

22 augustus – 1 september, Stenen Hoofd Amsterdam

Denk je in: je hangt lui in een strandstoel, nipt van een koel drankje, knabbelt wat hapjes weg en als de avond valt, blijf je nog even zitten voor een... Filmpje? Jazeker! En nog goeie filmpjes ook!
Gratis.

2. MOVIES THAT ROCK

12 juli – 30 augustus Strandpaviljoen Zuid, Scheveningen

Ben je deze zomer op het Scheveningse strand te vinden, wip dan ook eens langs bij Strandpaviljoen Zuid voor een mooie muziekfilm over bijvoorbeeld Bob Dylan of Radiohead.
Gratis.

3. CRIME ON TOUR

30 juni in LUX

Ter afsluiting van de maand van het spannende boek organiseert LUX een marathonvertoning van drie misdaadfilms.
18 euro.

UITGAAN

ATEKE WILLEMSE (26), DOCENT ENGELS EN PRAKTISEREND UITGAANSEXPERT

1. MUSIC FOR IMAGINARY VIDEO GAMES

29 juni in Etalage Derde Wal

Artistieke lieden lieten zich inspireren door denkbeeldige videospellen en creëerden tracks die op een album zijn geknald. Hierop geïnspireerd zijn beeldende kunst en teksten gemaakt. Deze avond toegankelijk voor publiek.
16.00 - 23.00 uur.

2. PARTYCRASHEN

13 - 19 juli, de Zeester

Tijdens de Vierdaagsefeesten vallen er op evenementenboot de Zeester goede feestjes mee te pikken.

3. ROOFGARDEN UNPLUGGED

18 juli, RoofGarden Arnhem

Het dak van parkeergarage Rozet is tijdelijk omgetoverd tot een hippe chillzone. Na een korte doch kleffe treinreis plof je neer voor 'pizza van Yarl' en live muziek in samenwerking met 3voor12/Gelderland.
18.00 – 21.00 uur.

LEZEN

JELKO ARTS (21), STUDENT NEDERLANDS EN REDACTEUR BIJ LITERAIR TIJDSCHRIFT OP RUWE PLANKEN

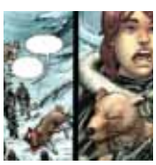

1. TOMMY PATTERSON

Stripversie *Game of Thrones*

Game of Thrones is een tv-serie vol prachtige sfeerbeelden. Gebaseerd op een romanreeks, maar in boekvorm kwamen die epische taferelen niet geweldig over. De net verschenen graphic novel is veel spannender. Boek 3 en 4 verschijnen in augustus bij uitgeverij www.darkdragonbooks.com.

2. UMBERTO ECO

De geschiedenis van imaginaire landen en plaatsen

Beschrijving van verzonnen landen uit werken als *Alice in Wonderland*. Het werk verschijnt pas in september, maar met de vakantie in het achterhoofd krijg ik nu al zin in lezen over de landen van Marco Polo en Narnia.

AGENDA

MEDEDELINGEN OF BERICHTEN VOOR **VOX CAMPUS** KUNT U STUREN NAAR: VOXCAMPUS@VOX.RU.NL DE VOLGENDE VOX VERSCHIJNT OP 19 AUGUSTUS 2013.

NIEUW GEZICHT

NAAM: KARIN KOOL
LEEFTIJD: 31
VORIGE FUNCTIE: BESLISAMBTENAAR 'SCHIJNHUWELIJKEN' IND
HUIDIGE FUNCTIE: MEDEWERKER INTERNATIONAL OFFICE
SINDS: 21 MEI

Wat was je vorige functie?
"Hiervoor was ik beslisambtenaar bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Daar beoordeelde ik op basis van interviews met immigranten of zij een verblijfsvergunning probeerden te krijgen op basis van een schijnhuwelijk. Je zou het misschien niet verwachten, maar het werk begon me na verloop van tijd te vervelen. Het werd eentonig; ik kon de stellen nog maar moeilijk uit elkaar houden."

Wat houdt je nieuwe functie precies in?
"Sinds een aantal weken ben ik medewerker van het International Office. Daar help ik allereerst studenten die op uitwisseling willen met de aanvraag van een Erasmusbeurs. De Europese Commissie stelt veel voorwaarden aan de verlening van zo'n beurs, en dat brengt een boel papierwerk met zich mee. Ik word dus veel gebeld en gemaild door studenten die met een vraag zitten. Daarnaast help ik docenten die naar het buitenland willen, en geef ik voorlichting over uitwisseling."

Hoe bevalt het?
"Het bevalt goed. Ik heb het op het moment alleen wel heel erg druk! Mijn voorganger heeft een tijdje twee functies tegelijk bekleed, waardoor er werk is blijven liggen. Die achterstand probeer ik nu in de te halen. Maar gelukkig is de werksfeer erg goed, en zijn mijn collega's heel aardig."

Wat zou je willen bereiken?
"Na de zomer gaan voor het eerst werken met digitale dossiers. Het is de bedoeling dat we daarmee een aantal administratieve procedures vereenvoudigen. De tijd die we besparen, wil ik graag in voorlichting steken."

ALGEMEEN

www.ru.nl/fb
Van 1 juli tot en met 18 augustus gelden er gewijzigde openingstijden voor de campushoreca en -faciliteiten.

DE REFTER: 15 juli t/m 16 augustus geopend van 11.00-19.00 uur.
HET GERECHT: 8 juli t/m 12 juli geopend van 11.00-14.00 uur; 15 juli t/m 16 augustus gesloten.
RESTAURANT FNWI: 8 juli t/m 12 juli geopend van 11.00-14.00 uur; 15 juli t/m 16 augustus gesloten.
DE-CAFÉ: 15 juli t/m 16 augustus gesloten.
SPORTCAFÉ: 1 t/m 12 juli geopend van 18.00-22.30 uur (6-7 juli gesloten); 13 juli t/m 18 augustus gesloten.
CULTUURCAFÉ: 1 t/m 12 juli geopend van 15.30-20.00 uur; 15 juli t/m 13 augustus gesloten; 14 t/m 16 augustus geopend van 16.00-20.00 uur.
CAMPUSSHOP: 1 juli t/m 12 juli geopend van 11.00-14.00 uur; 15 juli t/m 16 augustus gesloten.
COPYSHOP EN DICTATENCENTRALE: 8 juli t/m 26 juli geopend van 9:00-13:00 uur.
HUIZE HEYENDAAL: 15 juli t/m 18 augustus gesloten.
AULA: 15 juli t/m 18 augustus gesloten. Studiecentrum Soeterbeeck: 21 juli t/m 25 augustus gesloten.

www.ru.nl/donders/
19-23 AUGUSTUS: Cursus Tool-kit of Cognitive Neuroscience. Tijdens deze intensieve vijfdaagse cursus worden de belangrijkste neuroimaging technieken (waaronder EEG, MEG, fMRI, PET, TMS) elementair behandeld. Kijk voor meer informatie, ook over andere kortdurende zomercursussen, op de website van het Donders Instituut.

Foto: Bert Beelen

Zomer op de campus

VIERDAAGSE

www.ru.nl/vierdaagse
19 JULI, 11:00-17:00 uur: Radboud Café tijdens de intocht Vierdaagse. Medewerkers, studenten en overige bezoekers kunnen in het Radboud Café de intocht van de Vierdaagse vieren. Locatie: St. Annastraat ter hoogte van de Aula / Bestuursgebouw.

www.ru.nl/studiecentrum-soeterbeeck
15-19 JULI: Vierdaagse-arrangement van Studiecentrum Soeterbeeck. Het voormalige klooster in Ravenstein biedt Vierdaagselopers een verblijfplaats in de buurt aan. Kijk voor de prijs, inhoud en reservering van het arrangement op de website van Studiecentrum Soeterbeeck.

SPORT

www.ru.nl/sportcentrum
28 JUNI: Lessen eindigen om 13:00 uur, daarna alleen vrij sporten.
1 JULI T/M 1 SEPTEMBER: Aangepast sportrooster vanwege de zomervakantie. Zie de website van het USC voor meer informatie.
19 JULI: USC gesloten.
25 AUGUSTUS: Start van de inschrijvingen voor periode I van het nieuwe collegejaar.

BENOEMINGEN

DHR. DR. O. (OLE) JENSEN is per 1 mei 2013 benoemd tot hoogleraar Neuronal oscillations (Donders Instituut).
MW. DR. P.C. (PAULIEN) MEIJER is per 15 augustus 2013 benoemd tot hoogleraar Teacher learning and development (ILS).

SOETERBEECK PROGRAMMA

www.ru.nl/sp

11 JULI, 12:45 uur: Zomercafé: een gesprek met Judith Steenkamer. Sinds Steenkamers portret van koningin Beatrix werd uitgekozen voor de expositie Beeld van Beatrix in Paleis Het Loo, heeft haar carrière als kunstenares een vlucht genomen. Na deze zomer stopt ze dan ook als programmamaker bij het Soeterbeeck Programma en gaat ze zich volledig richten op het schilderen. Locatie: Botanische tuin Hortus Arcadië.
15-18 JULI, 17:00 uur: Radboud Lopende Zaken. Tijdens de Vierdaagse laten diverse wetenschappers van deze universiteit je in colleges van twintig minuten kennismaken met hun lopende onderzoek. Locatie: Mariënburgkapel.
14 AUGUSTUS, 12:45 uur: Zomercafé: een gesprek met Theo Engelen. Engelen is decaan van de Letterenfaculteit. In 1992 schreef hij zijn eerste jeugdboek als verjaardagscadeau voor een van zijn kinderen. Sindsdien is er een hele reeks spannende jeugdboeken van hem gepubliceerd. Wat spreekt hem zo aan in het schrijven van deze boeken? Locatie: Botanische tuin Hortus Arcadië.
27 AUGUSTUS, 12:45 uur: Zomercafé: een gesprek met Willibrord Huisman. Huisman, die werkzaam is op de afdeling Onderwijsondersteuning, is al meer dan twintig jaar actief als koordirigent en componist. Sinds een jaar schrijft hij mee aan een Matteüspassie speciaal voor studenten. Wat betekent muziek in zijn leven? Locatie: Botanische tuin Hortus Arcadië.

Foto: Bert Beelen

Judith Steenkamer

VOOR INTERNE EN EXTERNE VACATURES VAN DE UNIVERSITEIT ZIE WWW. RADBOUDNET.NL

PROMOTIES & ORATIES

1 JULI, 10.30 UUR: Promotie mw. V.R. Lobo (FdL) 'L2 teaching at a very young age: a study of Dutch schools'.
1 JULI, 13.30 UUR: Promotie dhr. drs. S.R. Hilberink (UMC) 'Smoking cessation support for COPD patients in general practice'.
1 JULI, 15.30 UUR: Promotie dhr. drs. H.P. Groenhart (FSW) 'Van boete naar beloning. Publieksverantwoording als prille journalistieke prioriteit'.
2 JULI, 10.30 UUR: Promotie mw. drs. M. Kleemans (FSW) 'Arousing television news: Concept, causes, & consequences'.
2 JULI, 12.30 UUR: Promotie dhr. drs. T.L. Verhage (UMC) 'Integral assessment of health status in COPD. Need, merits and significance'.
2 JULI, 15.30 UUR: Promotie dhr. drs. R.J.M. Aquarius (UMC) 'Causes and effects of spinal fractures'.
3 JULI, 13.30 UUR: Promotie dhr. drs. G. Bijlstra (FSW) 'Social categorization and the perception of emotional expressions'.
3 JULI, 15.30 UUR: Promotie dhr. drs. K. Heijmans (FNWI) 'On the regulation, expression and function of the AGAMOUS subfamily of MADS-box genes in Petunia hybrida'.
4 JULI, 10.30 UUR: Promotie dhr. J. Kisielewski (FNWI) 'Controlling the magnetic anisotropy in ultrathin metallic films'.
4 JULI, 13.00 UUR: Promotie dhr. drs. J.P.H. van de Ven (UMC) 'Cuticular drusen. Clinical and genetic studies on a subtype of age-related macular degeneration'.
4 JULI, 15.45 UUR: Oratie dhr. prof. mr. J. Sluysmans (FdR) 'Recht op ont-eigening'.
5 JULI, 10.30 UUR: Promotie mw. J. Zhang (FNWI) 'Alignment of liquid crystals. On geometrically and chemically modified surfaces'.
5 JULI, 16.00 UUR: Afscheidscollege mw. prof. dr. A.L.M. Lagro-Janssen (UMC) 'Gender, Gelijkheid en de Geneeskunde'.

PROMOTIE 2 JULI, 10:30 UUR: MW. DRS. MARISKA KLEEMANS: 'AROUSING TELEVISION NEWS: CONCEPT, CAUSES & CONSEQUENCES'

Foto: Carlo Hagemann

Wat heb je onderzocht?
"Ik heb onderzoek gedaan naar de effecten van prikkelend televisienieuws op de kijker. Met prikkelend nieuws bedoel ik nieuws met een negatieve inhoud (zoals geweld en rampen) en een vlotte vormgeving. Nieuwsproducenten leveren dit prikkelende nieuws door een toegenomen concurrentiedruk, hetgeen leidt tot kritiek van bijvoorbeeld journalisten en politici."

Wat zijn je bevindingen?
"Ik heb gekeken hoe aantrekkelijk en betrouwbaar het nieuws wordt gevonden en hoe goed het blijft hangen. Uit mijn onderzoek blijkt dat er grote verschillen bestaan tussen doelgroepen. Zo vinden jongeren en mannen prikkelend nieuws aantrekkelijker dan ouderen en vrouwen, en vinden jongeren en mensen van middelbare leeftijd prikkelend nieuws minder betrouwbaar. Mijn belangrijkste aanbeveling aan nieuwsproducenten is dan ook dat ze er goed aan doen hun nieuwsaanbod te differentiëren."

Hoe ziet je toekomst er uit?
"Als onderzoeker aan deze universiteit en aan de Hogeschool Windesheim in Zwolle ga ik verder met het onderwerp televisienieuws. Waar ik erg naar uitkijk is dat ik vanaf september drie maanden onderzoek zal doen aan de Universiteit van Indiana om de vergelijking te maken met Amerikaans televisienieuws."

ADVERTENTIES

Karaktervolle locaties

Studiecentrum Soeterbeeck
Ruimte voor concentratie
www.ru.nl/soeterbeeck
reserveringsbureau@fb.ru.nl
of bel: 024 - 361 58 25
Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendael
Dé ontmoetingsplek op de campus
www.ru.nl/facultyclub
facultyclub@fb.ru.nl
of bel: 024 - 361 59 79
Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen
Autoverhuur Nijmegen
Nieuwe Dukenburgseweg 13, 6534 AD, Nijmegen
Postbus 1130, 6501 BC Nijmegen
Tel. 024-3817161

COLOFON

***Vox* is het maandelijks onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit Nijmegen.**

Redactie-adres: Comeniuslaan 6
Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen
Tel: 024-3612112 Fax: 024-3612874
redactie@vox.ru.nl
www.voxweb.nl / @voxnieuws
Redactie: Paul van den Broek, Bregje Cobussen, Annemarie Haverkamp (hoofdredacteur), Mark Merks, Martine Zuidweg
Beeldredactie: Dick van Aalst, José Koot
Columnisten: Lieke von Berg, PH-neutraal
Aan dit nummer werkten mee: Lydia van Aert, Jelko Arts, Reint-Jan Groot Nuelend, Tim van Ham, Marlon Janssen, Jolene Meijerink, Timo Pisart, Linda van der Pol, Freek Turlings, Ateke Willemse
Fotografie: Dick van Aalst, Bert Beelen, Duncan de Fey, Erik van 't Hullenaar, Gerard Verschooten
Illustraties: Ingrid Bockting, Merlijn Draisma, Studio Lakmoes, Roel Venderbosch
Vormgeving en opmaak: Gloed*communicatie*, Nijmegen
Advertenties: Bureau van Vliet
Tel: 023-5714745
zandvoort@bureauvanvliet.com
Abonnementen: Personeelsleden, studenten: €25,-. o.v.v. student- of personeelsnummer. Overigen: €35,- over te maken op ING-Bank 1363505 t.n.v. Stg. KU Radboud Universiteit, Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen
Adreswijzigingen: Abonnementen-administratie Vox
Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen
Tel: 024-3615804
Druk: MediaCenter Rotterdam
Vox Campus
Mededelingen voor Vox Campus kunt u sturen naar: voxcampus@vox.ru.nl
De volgende Vox verschijnt op 19 augustus 2013